

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Vzájemný obchod České republiky a Itálie

Tereza Plocková

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Plocková Tereza

Provoz a ekonomika

Název práce

Vzájemný obchod České republiky a Itálie

Anglický název

Mutual Trade between the Czech Republic and Italy

Cíle práce

Bakalářská práce na téma Vzájemný obchod mezi Českou republikou a Itálií je zaměřena na vývoj zahraničního obchodu v letech 2000 až 2012. Cílem této práce je analyzovat vývoj komoditní struktury zahraničního obchodu ČR a Itálie během uplynulých 13 let za účelem identifikace změn souvisejících se vstupem ČR do Evropské unie a změn týkajících se celosvětové ekonomické krize v roce 2008. Práce rovněž identifikuje vývoj pozici Itálie jakožto jednoho z tradičních obchodních partnerů ČR v rámci teritoriální struktury českého zbožíového obchodu. V neposlední řadě jsou identifikovány významné faktory ovlivňující vývoj hodnoty, struktury a komparativních výhod v případě vzájemného obchodu.

Metodika

Charakteristika daného problému.

Sběr sekundárních dat v návaznosti na cíl práce a zvolenou metodiku.

Analýza dat prostřednictvím zvoleného statisticko-matematického aparátu.

Vyhodnocení dílčích výsledků.

Syntéza výsledků.

Diskuse získaných výsledků.

Formulování závěrů.

Harmonogram zpracování

Obecná charakteristika problému, definování cíle a metodiky (listopad 2012 - února 2013).

Sběr relevantních dat vztahujících se ke zkoumané problematice (únor 2013 - duben 2013).

Vypracování literární rešerše (duben 2013 - září 2013).

Analýza získaných dat, vyhodnocení získaných výsledků a jejich vzájemná konfrontace společně s porovnáním získaných výsledků s obecně publikovanými poznatky (září 2013 - listopad 2013).

Zhodnocení výsledků a jejich syntéza (listopad 2013 - prosinec 2013).

Formulování závěrů práce v souladu s cílem práce a navrženou metodikou (leden 2014 - únor 2014).

Rozsah textové části

30 - 40 stran

Klíčová slova

Česká republika, Itálie, export, import, komoditní struktura, faktory, význam, trend, vývoj, komparativní výhody

Doporučené zdroje informací

HINDLS R. a kol., Statistika pro ekonomy, 8. vyd., Praha: PROFESSIONAL PUBLISHING, 2007, ISBN 978-80-86946-43-6
SVATOŠ M. a kol., Zahraniční obchod: teorie a praxe, 1. vyd., Praha: GRADA, 2009, ISBN 978-80-247-2708-0
KRUGMAN P. R., OBSTFELD M., International economics: theory and policy, 8th ed., Boston: PEARSON, 2009, ISBN 978-0-321-55398-0
APPLEYARD D. R., International economics: payments, exchange rates, and macro policy, 2nd ed., Chicago: IRWIN, 1995, ISBN 0-256-16192-5
ZAHRADNÍK P., Vstup do Evropské unie: přínosy a náklady konvergence, 1. vyd., Praha: C.H. Beck, 2003, ISBN 80-7179-472-4
LIŠKA, V. a kol., Makroekonomie, 2. vyd., Praha: PROFESSIONAL PUBLISHING, 2004, ISBN 80-86419-54-1
JANATKA F. a kol., Obchod v rámci Evropské unie a obchodní operace mimo členské země EU, Praha: ASPI, 2004, ISBN 80-7357-006-8
KALÍNSKÁ E. a kol., Mezinárodní obchod v 21. století, 1. vyd., Praha: GRADA, 2010, ISBN 978-80-247-3396-8
KALÍNSKÁ, E.; PETŘÍČEK, V. a kol., Mezinárodní obchod I., 1. vyd., Praha: OECONOMICA, 2003, ISBN 80-245-0600-9
GULLOVÁ, S., Mezinárodní obchodní a diplomatický protokol, 2., přeprac. a dopl. vyd., Praha: GRADA, 2011, ISBN 978-80-247-3777-5

Vedoucí práce

Smutka Luboš, doc. Ing., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2014

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c.

Děkan fakulty

V Praze dne 10.9.2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Vzájemný obchod České republiky a Itálie" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze, dne 24. listopadu 2014

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Luboši Smutkovi, Ph.D. za odbornou pomoc při zpracování této bakalářské práce, zejména za cenné rady a čas, který mi věnoval.

Vzájemný obchod České republiky a Itálie

Mutual Trade between the Czech Republic and Italy

Souhrn

Tato bakalářská práce se zabývá vývojem vzájemného obchodu mezi Českou republikou a Itálií v letech 2000 až 2012. Teoretická část práce slouží k vymezení daného problému a základních postulátů obecně souvisejících s tématem. Analytická část práce se soustředí na rozbor vývoje vývozu z České republiky do Itálie a dovozu z Itálie do České republiky během let 2000 – 2012 a rovněž identifikaci významných faktorů ovlivňujících vzájemný obchod.

Cílem práce je analyzovat vývoj zahraničního obchodu těchto zemí během uplynulých 13 let za účelem identifikace změn souvisejících se vstupem České republiky do Evropské unie a změn týkajících se celosvětové ekonomické krize v roce 2008.

Bylo zjištěno, že od roku 2006 si Česká republika dlouhodobě udržuje s Itálií kladnou obchodní bilanci, a to i přes značný pokles v roce 2008 způsobený celosvětovou hospodářskou krizí. Po zmírnění následků vyvolaných krizí zaznamenal vzájemný obchod další propad v roce 2012 související s dluhovou krizí v eurozóně. Nejvýznamnějšími faktory ovlivňujícími zahraniční obchod České republiky a Itálie jsou HDP České republiky a přímé zahraniční investice Itálie v České republice. Navzdory nepříznivému vývoji v posledních letech si Itálie i v současné době udržuje pozici jakožto jednoho z nejdůležitějších obchodních partnerů České republiky.

Summary

This theses deals with the analysis and development of mutual trade of the Czech Republic and Italy from 2000 to 2012. The theoretical part is focused on the definition of the problem and the fundamental postulates generally related to the topic. The analytical part focuses on the analysis of the development of export from the Czech Republic to Italy

and import from Italy to the Czech Republic in the period between 2000 – 2012 and also on the identification of important factors affecting mutual trade.

The aim is to analyze the development of mutual trade between the Czech Republic and Italy during the past 13 years in order to identify changes related to the entry of the Czech Republic in the European Union and changes related to the global financial crises of 2008.

It was found out that since 2006 the Czech Republic and Italy has a long maintained positive trade balance, despite the significant decline in 2008 caused by the global economic crisis. Another significant decline in bilateral trade was caused by the debt crisis in the Eurozone in 2012. The most significant factors affecting mutual trade of the Czech Republic and Italy is GDP of the Czech Republic and foreign direct investment of Italy in the Czech Republic. Despite the unfavorable development in recent years, Italy is still considered as one of the most important trading partners of the Czech Republic.

Klíčová slova: Česká republika, Itálie, export, import, komoditní struktura, faktory, význam, trend, vývoj, komparativní výhody

Keywords: Czech Republic, Italy, export, import, commodity structure, factors, importance, trend, development, comparative advantages

Obsah

Úvod.....	10
Cíl a metodika práce	11
1. Cíl práce.....	11
2. Metodika práce	12
Literární rešerše	18
1. Teoretická východiska ovlivňující bilaterální obchod dvou zemí	18
1.1 Bilaterální prostředky zahraničně obchodní politiky.....	18
1.2 Bilaterální smluvní nástroje.....	19
1.3 Bilaterální obchodní smlouvy a dohody v České republice	21
1.4 Bilaterální vztahy České republiky a Itálie.....	22
1.5 Smluvní základna mezi Českou republikou a Itálií	23
2. Komparativní výhody	25
2.1 Ukazatelé komparativních výhod	25
3. Obchodování v rámci Evropské unie.....	26
3.1 Podmínky pro obchodování v rámci Evropské unie.....	27
3.2 Klady obchodu s členskými státy Evropské unie	28
3.3 Zápory obchodu s členskými státy Evropské unie.....	29
3.4 Nařízení a směrnice Evropské unie	29
3.5 Rozhodnutí, doporučení a stanoviska Evropské unie	30
Vlastní zpracování	31
4. Vývoj vzájemného obchodu před vstupem ČR do EU	33
4.1 Vývoz zboží z ČR do Itálie v letech 2000 – 2003	33
4.2 Trend vývozu zboží z ČR do Itálie v letech 2000 – 2003.....	34
4.3 Podíl vývozu z ČR do Itálie v letech 2000 – 2003	34
4.4 Komoditní struktura vývozu z ČR do Itálie v letech 2000 – 2003	35
4.5 Dovoz zboží z Itálie do ČR v letech 2000 – 2003	37
4.6 Trend dovozu zboží z Itálie do ČR v letech 2000 – 2003.....	37
4.7 Podíl dovozu z Itálie do ČR v letech 2000 – 2003	38
4.8 Komoditní struktura dovozu z Itálie do ČR v letech 2000 – 2003	39
5. Vývoj vzájemného obchodu po vstupu ČR do EU	41
5.1 Vývoz zboží z ČR do Itálie v letech 2004 – 2008	41

5.2	Trend vývozu zboží z ČR do Itálie v letech 2004 – 2008.....	42
5.3	Podíl vývozu z ČR do Itálie v letech 2004 – 2008	43
5.4	Komoditní struktura vývozu z ČR do Itálie v letech 2004 – 2008	44
5.5	Dovoz zboží z Itálie do ČR v letech 2004 – 2008	45
5.6	Trend dovozu zboží z Itálie do ČR v letech 2004 – 2008.....	46
5.7	Podíl dovozu z Itálie do ČR v letech 2004 – 2008	47
5.8	Komoditní struktura dovozu z Itálie do ČR v letech 2004 – 2008	48
6.	Vývoj vzájemného obchodu ČR a Itálie v souvislosti s celosvětovou krizí.....	50
6.1	Vývoz zboží z ČR do Itálie v letech 2009 – 2012	50
6.2	Trend vývozu zboží z ČR do Itálie v letech 2009 – 2012.....	51
6.3	Podíl vývozu z ČR do Itálie v letech 2009 – 2012	52
6.4	Komoditní struktura vývozu z ČR do Itálie v letech 2009 – 2012	53
6.5	Dovoz zboží z Itálie do ČR v letech 2009 – 2012	54
6.6	Trend dovozu zboží z Itálie do ČR v letech 2009 – 2012.....	55
6.7	Podíl dovozu z Itálie do ČR v letech 2009 – 2012	56
6.8	Komoditní struktura dovozu z Itálie do ČR v letech 2009 – 2012	57
7.	Komparativní výhody vývozu zboží z ČR do Itálie	59
8.	Významné faktory ovlivňující vzájemný obchod ČR a Itálie.....	61
8.1	Vliv reálného HDP České republiky na vývoz do Itálie.....	61
8.2	Vliv reálného HDP České republiky na dovoz z Itálie.....	63
8.3	Vliv reálného HDP Itálie na vývoz zboží do České republiky	65
8.4	Vliv reálného HDP Itálie na dovoz zboží z České republiky	66
8.5	Vliv přímých zahraničních investic do Itálie na obchodní bilanci	68
8.6	Vliv přímých zahraničních investic Itálie na obchodní bilanci	69
9.	Obchodní bilance ČR s Itálií.....	72
9.1	Trend obchodní bilance ČR s Itálií.....	74
9.2	Porovnání vývoje obchodní bilance ČR s Itálií v jednotlivých obdobích	75
	Závěr	77
	Seznam použitých zdrojů.....	80
	Seznam grafů	83
	Seznam tabulek.....	84

Úvod

Tématem této bakalářské práce je analýza vývoje vzájemného obchodu mezi Českou republikou a Itálií v letech 2000 – 2012. Itálie je v současné době jedním z nejdůležitějších obchodních partnerů České republiky, což vyplývá jak z hlediska dovozu, jelikož Itálie s 5 % podílem zaujala v roce 2012 šesté místo, tak i z hlediska vývozu, kde se Itálie s 4 % podílem umístila na místě osmém.

Stále rostoucí objem vzájemné výměny zboží, byl kladně ovlivněn především vstupem České republiky do Evropské unie v roce 2004, jíž je Itálie zakládajícím členem. Po připojení České republiky došlo k mnoha významným změnám, jako např. odstranění administrativních překážek, a tudíž volnému pohybu zboží, což mělo velmi příznivý vliv na vývoj vzájemného obchodu mezi těmito státy.

Vývoj obchodní bilance České republiky s Itálií ovšem neměl vždy jen pozitivní průběh. Ekonomika obou zemí byla poznamenána především hospodářskou recesí v roce 2009 a v roce 2012. Příčinou prvního hospodářského propadu v roce 2009 byla celosvětová ekonomická krize, která má za následek dramatické snížení zbožívé výměny mezi danými státy. V letech 2010 a 2011 následovalo obnovení a znovuoživení ekonomiky obou zemí, které se projevilo rekordním stavem obchodní bilance v roce 2010, která činila 704 840 tis. EUR. Bohužel následovala v roce 2012 další hospodářská recese způsobená dluhovou krizí v eurozóně, která byla příčinou dalšího poklesu vzájemného obchodu.

Z následujících informací by se dalo říci, že jakmile se Itálie vzchopí z následků jedné krize, přijde krize druhá. Příčiny těchto krizí jsou různé, především je to ale ekonomická nestabilita a vzájemná propojenost mezi světovými ekonomikami. A právě identifikací změn souvisejících s vývojem zahraničního obchodu mezi Českou republikou a Itálií se bude tato bakalářská práce zabývat.

Cíl a metodika práce

1. Cíl práce

Cílem této práce je analýza vývoje komoditní struktury zahraničního obchodu mezi Českou republikou a Itálií v letech 2000 - 2012 za účelem identifikace změn souvisejících se vstupem České republiky do Evropské unie a změn týkajících se celosvětové ekonomické krize v roce 2008.

Účelem analýzy je také zhodnocení vývoje pozice Itálie jakožto jednoho z tradičních obchodních partnerů České republiky v rámci teritoriální struktury českého zbožího obchodu a rovněž identifikace významných faktorů ovlivňujících vývoj hodnoty, struktury a komparativních výhod v případě vzájemného obchodu.

2. Metodika práce

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, z čehož první část je rešeršního typu a druhá část je založena na praktické analýze. Literární rešerše vychází z odborné literatury a slouží k vymezení daného problému a základních postulátů obecně týkajících se tématu. Následuje praktická část, jejímž cílem je za použití literárního přehledu a statisticko-matematických metod nalézt odpovědi na cíle vymezené v práci.

Analytická část bakalářské práce se soustředí na rozbor vývoje vývozu z České republiky do Itálie a dovozu z Itálie do České republiky. Tato analýza je rozdělena na tři období – období před vstupem České republiky do Evropské unie (léta 2000 – 2003), období po vstupu České republiky do Evropské unie (léta 2004 – 2008) a období související s celosvětovou ekonomickou krizí (léta 2009 – 2012).

V práci je zvlášť analyzována hodnota exportu, importu, obchodní bilance a komparativní výhody. Hodnoty importu a exportu jsou hodnoceny v běžných eurových cenách. Komparativní výhody týkající se vývozu z České republiky do Itálie jsou analyzovány prostřednictvím Lafayova indexu. Analýza obchodní bilance mezi Českou republikou a Itálií, rozbor celkové obchodní bilance za léta 2000 – 2012, je provedena na základě využití základních charakteristik časových řad (diference různého řádu, tempa a průměrná tempa růstu a průměry hodnot časové řady). Rovněž je i zvlášť analyzován vývoj před vstupem a po vstupu České republiky do Evropské unie a období navazující na celosvětovou ekonomickou krizi roku 2008. Významné faktory ovlivňující vzájemný obchod jsou v práci hodnoceny pomocí regresní analýzy v programu Statistica 12. V závěru je zhodnocení vývoje pozice Itálie jakožto jednoho z tradičních obchodních partnerů České republiky.

K daným analýzám byla použita data zveřejněná Českým statistickým úřadem, Eurostatem a Českou národní bankou. Rozbory týkající se komoditní struktury vycházejí ze Standardní mezinárodní klasifikace zboží (Standard International Trade Classification), která rozlišuje komodity dle následujících tříd takto:

Tabulka č. 1: Třídy SITC

Třídy SITC
0 Potraviny a živá zvířata
1 Nápoje a tabák
2 Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv
3 Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály
4 Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky
5 Chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené
6 Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu
7 Stroje a dopravní prostředky
8 Průmyslové spotřební zboží
9 Komodity a předměty obchodu jinde nezatříděné

Zdroj: ČSÚ

K znázornění dlouhodobé tendence v průběhu vývoje vývozu z České republiky do Itálie, dovozu z Itálie do České republiky a při analýze celkové obchodní bilance mezi těmito zeměmi v jednotlivých letech byla využita následující elementární charakteristika časových řad, a to především difference různého řádu, tempa a průměrná tempa růstu a průměry hodnot časové řady.

- **Vzorec č. 1:** 1. difference¹ – znázorňuje roční přírůstky ($\Delta_t^1 > 0$), příp. úbytky ($\Delta_t^1 < 0$) vývozu/dovozu ve srovnání s hodnotou z bezprostředně předcházejícího období.

$$\Delta_t^1 = y_t - y_{t-1}, t = 2, 3, \dots, n,$$

y_t – sledovaná hodnota v časové řadě (vývoz/dovoz v jednotlivých měsících)

y_{t-1} – hodnota předchozího období v časové řadě

t – jednotlivé pozorování

- **Vzorec č. 2:** 2. difference² – znázorňuje změny dynamiky dané časové řady, zda došlo ke zpomalení, či ke zrychlení vývoje.

¹ HINDLS, Richard a kol. *Statistika pro ekonomy*, s. 253

$$\Delta_t^2 = \Delta_t^1 - \Delta_{t-1}^1, t = 3, 4, \dots, n,$$

Δ_t^1 – 1. diference, absolutní přírůstek, příp. úbytek sledovaného roku

Δ_{t-1}^1 – absolutní přírůstek v předchozím roce

t – jednotlivé pozorování

- **Vzorec č. 3:** Průměrné tempo růstu³ - daný ukazatel vyjadřuje procentuální změnu hodnoty v následujícím období oproti období původnímu.

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}, t = 2, 3, \dots, n$$

y_t – sledovaná hodnota v časové řadě

y_{t-1} – hodnota předchozího období v časové řadě

t – jednotlivé pozorování

- V této práci byla provedena také diference u každého průměrného tempa růstu, která slouží především k charakteristice změn mezi jednotlivými obdobími. Daný ukazatel je také vyjádřen v procentech.

V analýze celkového vývozu z České republiky do Itálie a celkového dovozu z Itálie do České republiky, analýze komoditní struktury a v rozboru celkové obchodní bilance a obchodní bilance v již zmíněných jednotlivých obdobích byly v práci využity následující ukazatele:

- **Vzorec č. 4:** Průměrné tempo růstu⁴ – geometrický průměr z jednotlivých temp růstu vyjadřuje procentuální změnu sledované hodnoty za dané období.

² HINDLS, Richard a kol. *Statistika pro ekonomy*, s. 253

³ Tamtéž, s. 253

⁴ Tamtéž, s. 253

$$\bar{k} = (k_2 k_3 \dots k_n)^{\frac{1}{n-1}} = \sqrt[n-1]{(k_2 k_3 \dots k_n)}$$

$n - 1$ – celkový počet období zmenšený o jednotku

k_2, k_3, \dots, k_n – tempa růstu za jednotlivá období

- **Vzorec č. 5:** Průměrný absolutní přírůstek⁵

$$\bar{\Delta} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$$

y_n – poslední sledovaná hodnota v časové řadě

y_1 – první sledovaná hodnota v časové řadě

Pro vyjádření tendence dlouhodobého vývoje hodnot analyzovaného ukazatele v čase byla využita lineární trendová funkce. Trend byl použit u ukazatele vývoje celkového vývozu z České republiky do Itálie, celkového dovozu z Itálie do České republiky za všechna již výše zmíněná období, dále u vývoje podílů vývozu z České republiky do Itálie a podílů dovozu z Itálie do České republiky v rámci celkového vývozu a dovozu České republiky. V závěru byla trendová funkce použita při znázornění celkového vývoje obchodní bilance za léta 2000 – 2012. Pro lepší ilustraci daných poznatků byla data znázorněna pomocí spojnicového grafu.

Vhodnost použití trendové funkce byla provedeno pomocí indexu determinace uvedeného v procentech.

- **Vzorec č. 6:** Index determinace⁶

$$I^2 = 1 - \frac{\sum_{t=1}^n (y_t - y'_t)^2}{\sum_{t=1}^n (y_t - \bar{y})^2}$$

\bar{y} – aritmetický průměr empirických hodnot časové řady

- **Vzorec č. 7:** Lineární trendová funkce⁷

⁵ HINDLS, Richard a kol. *Statistika pro ekonomy*, s. 253

⁶ SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*, s. 47

⁷ HINDLS, Richard a kol. *Statistika pro ekonomy*, s. 257

$$T_t = \beta_0 + \beta_1 t, t = 1, 2, \dots, n$$

β_0 – parametr (značen symbolem b_0)

β_1 – parametr (značen symbolem b_1)

t – časová proměnná

- **Vzorec č. 8:** Parametry⁸ byly počítány následovně za předpokladu, že platí:

$$\sum t' = 0, \text{ pak} \quad b_0 = \frac{\sum y_t}{n} = \bar{y}, \quad b_1 = \frac{\sum t'y_t}{t'^2}$$

t' – nová transformovaná časová proměnná

b_0 – aritmetický průměr časové vyrovnávané řady y_t

b_1 – udává, jaký přírůstek trendové hodnoty T_t odpovídá jednotkovému přírůstku proměnné t'

Lafayův index (LFI) byl v této práci použit k určení komparativních výhod u jednotlivých skupin komoditní struktury vývozu z České republiky do Itálie v období mezi lety 2000 – 2012 a výsledná data byla zanesena do tabulky.

- **Vzorec č. 9:** Lafayův index⁹

$$LFI = (LFI 1 - LFI 2) * LFI 3$$

$$LFI_j = 100 \left(\frac{X_j - M_j}{X_j + M_j} - \frac{\sum (X_j - M_j)}{\sum (X_j + M_j)} \right) \frac{X_j + M_j}{\sum X_j + M_j}$$

X – export

M – import

⁸ HINDLS, Richard a kol. *Statistika pro ekonomy*, s. 258

⁹ MEJSTŘÍK, Michal. *Závěrečná zpráva podskupin Národní ekonomické rady vlády pro konkurenceschopnost a podporu podnikání* [online]. 28. 03. 2011 [cit. 2014-11-01]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/ekonomicka-rada/aktualne/NERV_Kapitola7.pdf.

LFI 1 – exportní specializace v oboru j, LFI 1 je větší, čím větší jsou exporty j oproti importům j

LFI 2 – poměr celkové obchodní bilance, tedy čistého exportu k celkovému obchodnímu obratu

LFI 3 – podíl obchodního obratu oboru k celkovému obchodnímu obratu

Tento kalibrovaný ukazatel je tím větší, čím větší jsou exporty než importy oboru j (projevená komparativní výhoda v oboru j) a čím větší jsou exporty a importy oboru j než ostatních oborů (důležitost obchodu v oboru j).

Jednoduchá regrese byla v této práci využita k určení závislosti významných faktorů ovlivňujících vzájemný obchod České republiky a Itálie. V programu Statistica 12 byla závislost mezi faktory vyobrazena pomocí grafu a na základě korelačního pole došlo k posouzení síly závislosti. Pakliže byla závislost mezi danými faktory prokázána, její síla byla vyhodnocena na základě regresní analýzy. V práci byly posuzovány následující faktory: vliv HDP České republiky na vývoz zboží do Itálie a dovoz zboží z Itálie, vliv HDP Itálie na vývoz zboží do České republiky a dovoz zboží z České republiky a vliv přímých zahraničních investic do Itálie a z Itálie na obchodní bilanci.

Literární rešerše

1. Teoretická východiska ovlivňující bilaterální obchod dvou zemí

V následujících kapitolách je vymezena problematika vzájemného obchodu České republiky a Itálie a základní postuláty obecně týkající se tématu bilaterálního obchodu, komparativních výhod a obchodování v rámci Evropské unie.

1.1 Bilaterální prostředky zahraničně obchodní politiky

Bilaterální obchod je typ mezinárodního obchodu, kdy ke směně zboží dochází pouze mezi dvěma státy. Některé země upřednostňují dvoustranné smluvní prostředky obchodní politiky, jelikož dochází k usnadnění vzájemného obchodu a investic, prostřednictvím snížení nebo úplným odstraněním cel, dovozních kvót, vývozních omezení a ostatních překážek zahraničního obchodu. Dvoustranné obchodní dohody také pomáhají minimalizovat obchodní deficit.¹⁰

„Nejčastěji používanými klasickými prostředky bilaterální (dvoustranné) zahraničně obchodní politiky jsou obchodní smlouvy a dohody, dohody o volném obchodu, dohody o zamezení dvojího zdanění, dohody o podpoře a ochraně investic, dohody o hospodářské a vědecko-technické spolupráci a obchodní činnosti smíšených orgánů. Bilaterální a multilaterální obchodní politika nemohou být striktně oddělitelnými kategoriemi. Obě působí zároveň a navzájem se ovlivňují. Například závazky, které Česká republika přijala vstupem do WTO (Světové obchodní organizace), mají rovněž význam při uzavírání bilaterálních smluv.“¹¹

¹⁰ INVESTOPEDIA. *Bilateral trade* [online]. [cit. 2014-11-06] Dostupné z: <http://www.investopedia.com/terms/b/bilateral-trade.asp>.

¹¹ BENEŠ, Vlastislav, a kol. *Zahraniční obchod*, s. 103

1.2 Bilaterální smluvní nástroje

Jak již bylo výše řečeno, mezi smluvní nástroje obchodní politiky patří především obchodní smlouvy, obchodní dohody, ale také platební dohody. Obchodní smlouvy, původně dlouhodobější a obecnější, a obchodní dohody, původně krátkodobější a konkrétnější, se v posledních letech velmi sblížují a rozdíl mezi nimi se téměř stírá. Často je jejich název i obsah rozšířen z oblasti čistého obchodu i na oblasti celkové hospodářské spolupráce mezi příslušnými zeměmi.¹²

1.2.1 Obchodní smlouvy

Obchodní smlouvy jsou rámcová ujednání mezi dvěma státy, která obsahují všeobecné zásady a pravidla vzájemného zacházení smluvních stran v oblasti hospodářských styků. Obchodní smlouvy patří mezi nejstarší obchodněpolitické nástroje a uzavírají se na nejvyšší úrovni (hlavy států), jsou dlouhodobé a vysoce formalizované. Obsahují část úvodní, meritorní, protokolární a přílohy. Z věcného hlediska je nejvýznamnější část meritorní, která obsahuje ujednání o podmínkách dovozu a vývozu zboží, otázky celní, daňové a poplatkové. Tato ustanovení bývají formulována jako zvláštní doložky.¹³

Nejznámější a nejvýznamnější jsou doložky reciproční, paritní a doložka nejvyšších výhod. Doložka reciproční zavazuje partnery poskytnout si navzájem stejné či rovnocenné výhody. Při ekonomické nerovnosti partnerských zemí je však rovnocennost výhod problematická. Proto se v šedesátých letech prosadilo nové pojetí tzv. efektivní reciprocity, v němž má být měřítkem výhod skutečný výsledek poskytnuté výhody (např. růst vývozu). Doložka paritní (rovného zacházení) je závazek stejného nakládání s občany a zbožím druhého státu, jaké smluvní strany poskytují svým vlastním.¹⁴

„Doložka nejvyšších výhod je nejvýznamnější doložkou používanou v obchodních smlouvách. Doložka nejvyšších výhod zavazuje smluvní země poskytovat si navzájem

¹² ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva a Božena PLCHOVÁ, a kol. *Zahraniční obchod*, s. 46

¹³ Tamtéž, s. 46

¹⁴ Tamtéž, s. 47

*všechny výhody, které poskytly a v budoucnosti poskytnou kterékoli z třetích zemí. Smyslem doložky je zabránit diskriminačnímu zacházení, dosáhnout zrovnoprávnění v zacházení se zbožím a s občany státu, který smlouvu s doložkou nejvyšších výhod uzavřel, se státem, který jinou, dřívější či pozdější úmluvou získal nějaké další konkrétní výhody v oblasti vnějších ekonomických vztahů.*¹⁵

1.2.2 Obchodní dohody

Obchodní dohody jsou výrazně bilaterální povahy, zpravidla vycházejí z obchodních smluv, navazují na ně, konkretizují je a na dobu své platnosti (zpravidla jednoho roku) upravují obchodní styky, stanoví rozsah a zbožovou strukturu výměny zboží mezi smluvními stranami. V příloze obsahují zbožové listiny, které mohou být buď kontingentní nebo bezkontingentní.

Kontingentní obsahují pevně stanovené množství jednotlivých druhů zboží, s nímž se bude obchodovat. Kontingenty se vyjadřují globálně hodnotově nebo ve specifikaci na jednotlivé druhy zboží buď hodnotově, či ve fyzických jednotkách, a to zvláště pro dovoz obou smluvních zemí. Kontingentní obchodní dohody vznikly jako ochrana proti kvantitativním restrikcím a měly za účel umožnit přístup na trhy zúčastněných zemí, působit na vzájemnou vyrovnanost obchodní či platební bilance. Kontingentní dohoda neznamená závazek, že se obchod v daném rozsahu opravdu uskuteční, ale představuje závazek, že stát do výše kontingentů nebude bránit dovozu či vývozu. Bezkontingentní zbožové listiny jsou pouze indikativní povahy.¹⁶

1.2.3 Platební dohody

„Platební dohody se uzavírají v případech, kdy otázka platů není řešena v obchodní smlouvě či taková smlouva neexistuje. Platební dohoda je dohoda mezi státy nebo také emisními bankami o způsobu vzájemného vyrovnávání pohledávek a závazků

¹⁵ ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva a Božena PLCHOVÁ, a kol. *Zahraniční obchod*, s. 48

¹⁶ Tamtéž, s. 48

*vzniklých z hospodářských vztahů. Určuje se v ní měna, ve které se bude účtovat, počet účtů, platební tituly, úročení, mezní úvěr atd.*¹⁷

Rozlišují se dva typy platebních dohod, platební dohoda ve volné měně a clearingová platební dohoda. Při clearingové platební dohodě jednotlivé platby nepřecházejí hranice států, dovozci v obou zemích poukazují platby clearingové bance své země a vývozci dostávají své pohledávky proplaceny od téže banky v přepočtu na vlastní měnu. Mezi pověřenými bankami se v dohodnuté době (obvykle jednoho roku) vyrovnává pouze saldo dohodnutým způsobem. Tím mohou být např. devizy, dodatečné dodávky zboží atd.

Proti nebezpečí přílišné nevyrovnanosti vzájemného obchodu je stanoven tzv. mezní úvěr, tedy částka, při jejímž překročení musí dlužník převis uhradit, a to obvykle ve volné měně. Clearingová platební dohoda je většinou doprovázena kontingentními listinami obsahujícími dohodnuté kontingenty vzájemně vyměňovaného zboží. Clearingová platební dohoda má tu výhodu, že umožňuje rozvíjet obchod i při nedostatku volně směnitelných měn. Často však vytváří vztahy trvalých dlužníků a věřitelů a věřitelským zemím vnucuje nežádoucí strukturu dovozů. Platební dohody obecně mají napomáhat rovnováze platebních bilancí.¹⁸

1.3 Bilaterální obchodní smlouvy a dohody v České republice

Česká republika jako členská země WTO přijala závazná pravidla obchodu a řešení otázek s obchodem souvisejících. Tato pravidla se vztahují i na sjednávání dvoustranných dohod. Česká republika má uzavřeny bilaterální obchodní smlouvy téměř se všemi významnými obchodními partnery. Většina obchodních smluv je založena na základním principu WTO, doložce nejvyšších výhod, a stanovuje režim pouze pro bilaterální obchod s výrobky, které mají původ v jednom ze smluvních států podle nepreferenčních pravidel původu, nebo jsou tam určeny. Jak již bylo uvedeno výše, zacházení podle doložky

¹⁷ ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva a Božena PLCHOVÁ, a kol. *Zahraniční obchod*, s. 49

¹⁸ Tamtéž, s. 49

nejvyšších výhod je režim, který smluvní státy poskytují, výrobkům především na hranici, tj. při dovozu, vývozu, či průjezdu jejich celním územím.¹⁹

„Při existenci bilaterální smlouvy založené na doložce nejvyšších výhod má český exportér právo domáhat se toho, aby na dovoz českých výrobků do příslušného teritoria byla uplatněna pouze taková tarifní a netarifní opatření, která jsou uplatňována na výrobky z jakékoli třetí země. Rovněž metody uplatňování zmíněných tarifů a všechna pravidla a formality týkající se dovozu nesmí být diskriminační. Přesto, že režim je uplatňován především na hranici, jeho součástí je i zákaz uvalení přímých a nepřímých daní či jiných poplatků na dovážené výrobky, a dále povinnost nediskriminačního uplatňování všech právních předpisů a požadavků, které se týkají nákupu, prodeje, dopravy, distribuce či užití výrobku ve srovnání s jejich uplatňováním na domácí výrobky.“²⁰

1.4 Bilaterální vztahy České republiky a Itálie

V uplynulých letech byly vztahy mezi Českou republikou a Itálií velmi dobré a dynamicky se rozvíjely na bilaterální a multilaterální úrovni. Pro obě země bylo prvořadým spojujícím prvkem společné členství v Evropské unii.²¹ Jelikož jsou oba státy členskými zeměmi tohoto ekonomického a politického uskupení, můžeme tedy konstatovat, že je spojují předpisy pro obchodování v rámci Evropské unie, což výrazně ulehčuje vzájemnou spolupráci.

Obchodně politický režim České republiky a Itálie a jeho nástroje jsou v současné době založeny na závazcích České republiky a Itálie ve WTO. Česká republika vstupem do Evropské unie převzala veškerá opatření týkající se celní unie.²² Celní unie zahrnuje následující opatření:

¹⁹ PRACHAŘ, Jan. *Zahraniční obchod I.*, s. 29

²⁰ BENEŠ, Vlastislav, a kol. *Zahraniční obchod*, s. 104

²¹ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. *Bilaterální vztahy* [online]. [cit. 2014-08-18]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/file/72908/BilateralniVztahy.pdf>.

²² PRACHAŘ, Jan. *Zahraniční obchod I.*, s. 19

- *Zrušení všech celních poplatků a obchodních omezení mezi členskými státy, které by nabývaly účinku tarifních bariér obchodu.*
- *Zavedení jednotného celního sazebníku pro státy Evropského společenství na zboží dovážené z třetích zemí.*
- *Vytvoření společné obchodní politiky ve vztahu ke třetím zemím.*²³

V oblasti netarifní (množstevní omezení, povolení exportní subvence, vnitřní dotace a další opatření) byly po vstupu České republiky do Evropské unie odpovídajícím způsobem navýšeny závazky Evropské unie ve WTO.²⁴

1.5 Smluvní základna mezi Českou republikou a Itálií

Obchodní vztahy mezi Itálií a Českou republikou mají dlouholetou tradici a jsou podporovány na mezivládní úrovni. Základním smluvním dokumentem upravujícím, kromě jiného, podmínky pro rozvoj hospodářských a obchodních vztahů mezi Itálií a Českou republikou, je Smlouva o přistoupení České republiky k Evropské unii, jejíž ratifikační listiny ze strany České republiky byly uloženy u vlády Italské republiky dne 3. listopadu 2003.²⁵

Přistoupením ČR k Evropské unii se stal bilaterální obchod s Itálií součástí vnitro-unijního obchodu, který nepodléhá celní kontrole ani výběru celních dávek.

Tabulka č. 2: Základní smlouvy a dohody v hospodářské oblasti

<i>Dohoda mezi vládou ČR a vládou IT o rozvoji hospodářské spolupráce</i>	<i>ze dne 4. 11. 1997, vstoupila v platnost 8. 2. 2001</i>
<i>Dohoda o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu a zabránění daňovému úniku</i>	<i>ze dne 5. 5. 1981</i>
<i>Smlouva o přátelských vztazích a spolupráci</i>	<i>ze dne 23. 1. 1996, vstoupila v platnost 21. 3. 1998</i>

Zdroj: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky (vlastní zpracování)

²³ FOJTÍKOVÁ, Lenka. *Zahraničně obchodní politika ČR: historie a současnost (1945-2008)*, s. 26

²⁴ BENEŠ, Vlastislav, a kol. *Zahraniční obchod*, s. 114

²⁵ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. *Itálie* [online]. [cit. 2014-08-18]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/italie/ekonomika/obchodni_a_ekonomicka_spoluprace_s_cr.html.

Z následující tabulky je patrné, že dohody mezi Českou republikou a Itálií týkající se obchodně-ekonomické spolupráce byly daleko intenzivnější před vstupem České republiky do Evropské unie. Zapojení České republiky do jednotného vnitřního trhu Evropské unie představuje celou řadu výhod politické a obchodní povahy.

Tabulka č. 3: Další dohody

<i>Dohoda o vypořádání otevřených finančních a majetkových otázek</i>	<i>ze dne 27. 7. 1966</i>
<i>Dohoda o spolupráci na veterinárním úseku</i>	<i>ze dne 3. 9. 1970</i>
<i>Dohoda o ustavení kanceláře Italského národního úřadu pro zahraniční obchod</i>	<i>ze dne 6. 9. 1972</i>
<i>Dohoda o letecké dopravě</i>	<i>ze dne 2. 10. 1975</i>
<i>Finanční dohoda</i>	<i>ze dne 8. 1. 1987</i>
<i>Dohoda o prohloubení průmyslové spolupráce na třetích trzích</i>	<i>ze dne 9. 1. 1987</i>
<i>Dohoda o spolupráci v oblasti vědy a techniky</i>	<i>ze dne 30. 11. 1990</i>
<i>Dohoda o letecké dopravě</i>	<i>z roku 1999</i>
<i>Memorandum o porozumění o spolupráci v oblasti malých a středních podniků</i>	<i>ze dne 28. 4. 2003</i>
<i>Memorandum o porozumění a spolupráci mezi Ministerstvem dopravy ČR a Ministerstvem infrastruktur a dopravy Italské republiky</i>	<i>ze dne 9. 12. 2004.</i>

Zdroj: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky (vlastní zpracování)

Tyto mezinárodní dohody znatelně podpořily rozvoj obchodu mezi Českou republikou a Itálií a to nejen v oblasti ekonomických vztahů. Rovněž se i zasloužily o udržení plynulého a volného toku zboží, služeb, pracovní síly a kapitálu, což má i celkově pozitivní vliv na vývoj ekonomik zemí a na mezinárodní vztahy obecně.

Po vstupu České republiky do Evropské unie jsou tyto smlouvy nadále platné, avšak některá ustanovení byla překonána legislaturou Evropské unie.

2. Komparativní výhody

Komparativní výhody vykazuje země, v případě kdy se při daných zdrojích soustředí na výrobu takového výrobku, kde ve srovnání s ostatními zeměmi dosahuje větší výhody (nejnižší náklady).²⁶

Aby bylo možné určit komparativní výhodu, musí být nejdříve stanoveny alternativní náklady neboli náklady obětované příležitosti výroby každého statku v jednotlivých oblastech. Alternativní náklady výroby daného statku se rovnají tomu, čeho se vzdáme pro jeho získání. Výrobce, který má nižší náklady příležitosti ve výrobě daného statku, má komparativní výhodu v jeho výrobě.²⁷

„Rozdíly v alternativních nákladech a v komparativních výhodách vytvářejí prospěch z obchodu. Když se každý specializuje na výrobu statku, ve kterém má komparativní výhodu, celková produkce v ekonomice vzroste a zvětší se velikost spotřeby a každý na tom může být lépe, protože si může opatřit statek za nižší cenu, než jsou jeho alternativní náklady daného statku.“

Výsledek mezinárodní směny je tedy v principu (ne co do absolutní výše produkce) stejný jako v případě, kdy existují absolutní výhody. Je také dobré vzít v potaz, že existence komparativních výhod umožní zapojit se do vzájemného obchodu i státům, které nedosahují žádné absolutní výhody při výrobě ani jednoho zboží a které by tak byly z mezinárodního obchodování (založeném pouze na využití absolutních výhod) vyloučeny.²⁸

2.1 Ukazatelé komparativních výhod

Existuje několik metod identifikace reálně uplatňovaných komparativních výhod jednotlivých zemí:

²⁶ ŠVARCOVÁ, Jena a kol. *Ekonomie - stručný přehled*, s. 48

²⁷ JUREČKA, Václav a Ivana JÁNOŠÍKOVÁ. *Makroekonomie – základní kurs*, s. 277

²⁸ Tamtéž, s. 278

- První sleduje zbožové položky, nejvíce zastoupené ve vývozu dané země směřovaného do cílové skupiny států, tzn. míru specializace zaznamenanou v tomto vývozu.
- Druhá sleduje, jak se jednotlivé položky vývozního substrátu dané země podílejí na dovozech cílové skupiny států (zkoumá tedy umístění dané země, resp. jejich podniků, mezi dalšími dodavateli příslušné skupiny zboží do cílové skupiny států).
- Třetí zkoumá, jak jednotlivé skupiny zboží přispívají, v pozitivním či negativním slova smyslu, k vývoji obchodní bilance mezi dvěma státy (bere tedy v úvahu saldo vývozu a dovozu každé jednotlivé skupiny zboží).
- Čtvrtá zkoumá faktorovou náročnost jednotlivých druhů zboží zastoupených ve vývozu dané země do cílové skupiny států.
- Pátá sleduje míru zpracovanosti jednotlivých položek zastoupených ve vývozním substrátu dané země, jakož i pozici, kterou její podniky zaujímají ve výrobní vertikále daného druhu zboží.
- Šestá sleduje charakter toků zboží mezi sledovanými partnerskými státy (respektive skupinami států), zejména pak to, jsou-li generovány mezioborovou či vnitrooborovou dělbu práce mezi zúčastněnými státy, jsou-li projevem horizontální či vertikální dělby výrobních programů mezi jejich hospodářskými subjekty.²⁹

Poslední tři z výše uvedených metod nejlépe vypovídají o tom, které z aktuálních komparativních výhod České republiky byly dosud největší měrou uplatňovány v jejich vývozu do Evropské unie.

3. Obchodování v rámci Evropské unie

Evropská unie je nejvýznamnějším integračním prvkem v současné Evropě. I přes značný stupeň integrace zůstává ekonomika Evropské unie značně heterogenní. Přestože se uplatňuje hospodářská a sociální koheze, v posledních desetiletích se heterogenita

²⁹ SEREGHYOVÁ, Jana. *Aktuálně a reálně uplatňované komparativní výhody střeoevropských transformačních zemí*, s. 21

postupným rozšiřováním členské základny spíše zvyšovala. Na rozdíl od ostatních světových ekonomických center je pro Evropskou unii charakteristická hluboká integrace. Již v roce 1968 vznikla v rámci tehdejších států Evropského společenství celní unie, od roku 1993 funguje jednotný trh, kde jsou uplatňovány ekonomické svobody, a v roce 2002 byla dokončena realizace hospodářské a měnové unie. Evropská unie může být pokládána za největšího světového exportéra i importéra.³⁰

Společná obchodní politika představuje základní nástroj, prostřednictvím kterého Evropská unie a její členské státy vyjadřují společný postoj k otázkám liberalizace světového obchodu a přijímají dílčí opatření, která jsou uplatňována vůči třetím zemím.³¹

„Cíl vytvořit společný trh byl založen na třech prvcích:

- *Aproximace (týkající se odstranění celních bariér a sblížení relevantních zákonů a nepřímých daní).*
- *Liberalizace (umožňující volný pohyb zboží v rámci společného trhu a vybudování jednotných bariér vůči nečlenským zemím).*
- *Vytvoření společné politiky pro obchodování se zbožím (obchodní politika, zemědělská politika, politika hospodářské soutěže a v rámci ESUO obchodování s uhlím a ocelí).*³²

3.1 Podmínky pro obchodování v rámci Evropské unie

„Za jeden z významných faktorů pro rozvoj obchodování v rámci Evropské unie je považován vznik Jednotného vnitřního trhu Evropské unie 1. ledna 1993. Jednotný trh tvoří všechny členské státy Evropské unie a představuje celou řadu výhod politické a obchodní povahy. Základem se staly tzv. čtyři svobody platné na celém území jednotného trhu, jimiž jsou: volný pohyb zboží, volný pohyb osob, volný pohyb kapitálu a volný pohyb služeb.“³³

³⁰ SVATOŠ, Miroslav a kol. *Zahraniční obchod: teorie a praxe*, s. 88

³¹ FOJTÍKOVÁ, Lenka. *Zahraničně obchodní politika ČR: historie a současnost (1945-2008)*, s. 148

³² SVATOŠ, Miroslav a kol. *Zahraniční obchod: teorie a praxe*, s. 89

³³ JANÁTKA, František a kol. *Obchod v rámci Evropské unie a obchodní operace mimo členské země EU*, s.

Volný pohyb zboží umožňuje volný přesun produktů mezi členskými zeměmi bez jakýchkoliv překážek. K usnadnění volného pohybu zboží přispělo odstranění fyzických překážek na hranicích (celní kontroly) a odstranění technických překážek obchodu. Volný pohyb osob usnadnila Schengenská dohoda z roku 1985, která iniciovala odstranění kontrol osob na hranicích. V červnu 1990 byla podepsána Schengenská úmluva, která stanovovala konkrétní podobu a garance pro realizaci svobody v tzv. Schengenském prostoru – Itálie se připojila v roce 1990.

Volný pohyb kapitálu má na vnitřní trh jednak přímý vliv, jako jedna ze základních svobod, a nepřímý vliv, neboť podporuje rozvoj ostatních ekonomických svobod. Bez možnosti volně alokovat kapitál by nebyla plně zabezpečena funkčnost volného trhu se zbožím nebo službami. Rovněž i svoboda volného pohybu služeb má velký význam, jelikož v Evropské unii pracuje více než 65% průřezového obyvatelstva v sektoru služeb.

Budování jednotného trhu bylo oficiálně dokončeno k 1. 1. 1993, zatímco cla uvnitř Evropského hospodářského společenství byla zrušena již v roce 1968. Ukázalo se, že je mnohem jednodušší sladit celní sazebníky než se dohodnout na ostatních podmínkách pro zabezpečení fungování všech čtyř ekonomických svobod. Vnitřní trh EU již řadu let funguje, ovšem jde o postupný a dlouhodobý proces jeho výstavby. Dobře fungující vnitřní trh má velký potenciál podporovat ekonomický růst a zaměstnanost na základě možnosti efektivnější alokace kapitálu.³⁴

3.2 Klady obchodu s členskými státy Evropské unie

Na celém území vnitřního trhu Evropské unie má veškeré české zboží volný přístup bez cel, bez limitování dodávaného množství. Odpadá proclívání zboží, prokazování jeho původu a zřizování celních skladů, nejsou třeba žádné povolení pro vývoz a dovoz a různá osvědčení. Otevírá se několikanásobně zvětšený trh, nabízejí se nové investiční příležitosti. Firmy provozují svou činnost ve stabilizovaném podnikatelském prostředí s jasnými

³⁴ SVATOŠ, Miroslav a kol. *Zahraniční obchod: teorie a praxe*, s. 94

pravidly hospodářské soutěže. Malé a střední podniky těží z účasti na společných programech Evropské unie (možnosti čerpání prostředků ze strukturálních fondů).³⁵

3.3 Zápory obchodu s členskými státy Evropské unie

Unijní trh je trhem náročných spotřebitelů a vyspělých konkurentů. Podnikatelé se musí vyrovnat se zvýšenými nároky na etiku podnikání. Vyšší požadavky na plnění technických a pracovních předpisů a norem a dodržování ekologických požadavků. Firmy s pomalým růstem produktivity práce a nepružným managementem jsou značně znevýhodněni.³⁶

3.4 Nařízení a směrnice Evropské unie

Nařízení je nejsilnějším ze škály právních aktů vydávaných orgány Společenství Evropské unie. Nařízení je akt s tzv. přímým účinkem, což znamená, že platí, aniž by muselo být speciálně transformováno do vnitrostátního práva členských států. Nařízení je přímo použitelné a po svém přijetí se stává součástí práva členských států Evropské unie.³⁷

Směrnice je formou legislativního aktu, jež je adresovaná výhradně členskými státy Evropské unie. Vydávání směrnic je založeno na dvoustupňovém principu. Orgány společenství pouze stanoví závazný cíl, ale samotný způsob realizace přenechají členským zemím. Pro členský stát tedy není směrnice závazná bezprostředně, ale pouze svým cílem. Členský stát zpravidla směrnici v originální podobě vůbec nezahrnuje do svého právního řádu, ale pouze vydává vnitrostátní právní akty s totožným cílem, jaký má směrnice Společenství. Rychlá implementace této kategorie sekundárního práva je podpořena uvedením časových lhůt k dosažení definovaných úkolů. Vzhledem k tomu, že směrnice umožňuje Společenství dosáhnout potřebných cílů bez současného přímého zásahu do právních řádů jednotlivých zemí, je typickým nástrojem pro sbližování právních předpisů členských států.³⁸

³⁵ PRACHAŘ, Jan. *Operace v zahraničním obchodě*, s. 20

³⁶ PRACHAŘ, Jan. *Zahraniční obchod I.*, s. 19

³⁷ TICHÝ, Luboš. *Evropské právo*, s. 238

³⁸ FIALA, Petr. *Evropská unie*, s. 395

3.5 Rozhodnutí, doporučení a stanoviska Evropské unie

„Samostatnou skupinu sekundárního práva tvoří rozhodnutí. Tento akt je opět založen na principu přímé závaznosti, jako tomu bylo u nařízení, ale ta platí pouze pro stanoveného adresáta. Rozhodnutí může být určeno konkrétním členským státem, ale také dalším subjektům působícím ve společném trhu (např. orgánům Společenství). Důsledkem přijetí rozhodnutí je okamžitá platnost právního aktu v celém jeho obsahu bez nutnosti přijímat prováděcí vnitrostátní akty.“³⁹

Posledními možnostmi Evropské unie, jak lze deklarovat své potřeby a vyjádřit se k aktuální situaci, jsou doporučení a stanoviska. Společenství pomocí doporučení a stanovisek poskytuje jejich adresátům určitý návod k jednání, popřípadě navrhuje postoj k dané situaci. Tyto formy právních aktů jsou právně nezávazné a představují pouze projevy vůle institucí Společenství. V doporučení jsou navrženy určité způsoby chování a stanovisko ilustruje postoj orgánu Společenství v konkrétním případě.⁴⁰

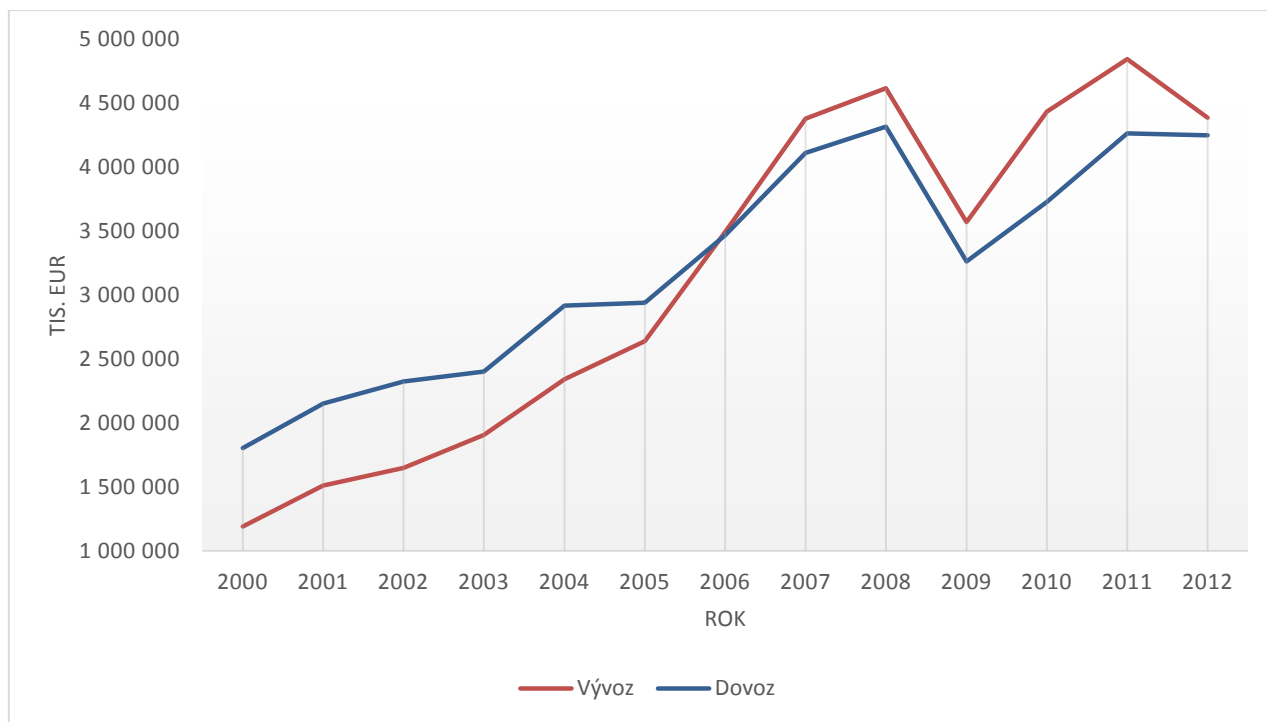
³⁹ FIALA, Petr. *Evropská unie*, s. 396

⁴⁰ Tamtéž, s. 397

Vlastní zpracování

V následujících kapitolách je uvedena dekompozice vývoje vzájemného obchodu mezi Českou republikou a Itálií na tři různé časové úseky, období vývoje zahraničního obchodu těchto zemí před vstupem České republiky do Evropské unie v letech 2000 – 2003, bezprostředně po vstupu České republiky do Evropské unie v letech 2004 – 2008 a období navazující na celosvětovou ekonomickou krizi léta 2009 – 2012.

Graf č. 1: Vývoj vývozu z ČR do Itálie a dovozu z Itálie do ČR v tis. EUR

Zdroj: ČSÚ (vlastní zpracování)

Pro sledovaná období jsou charakteristické tři výrazné vývojové fáze. Před vstupem České republiky docházelo jak u vývozu zboží do Itálie, tak i u dovozu zboží z Itálie do České republiky převážně k růstu hodnot. Tato tendence ještě zesílila v roce 2004, kdy se Česká republika stala součástí Evropské unie, došlo k odstranění bariér zahraničního obchodu, a tudíž usnadnění zbožové výměny mezi těmito státy.

K další výrazné změně ve vývoji zahraničního obchodu došlo v roce 2008, kdy v souvislosti se začínající celosvětovou ekonomickou krizí, která se projevila v plné míře až v následujícím roce, se znatelně snížil jak vývoz zboží z České republiky, tak i dovoz zboží do České republiky. Klesající tendence se projevila i ve vývoji podílu dovozu zboží z Itálie do České republiky v celkovém českém dovozu. Naštěstí tento stav nebyl trvalý a v následujících letech je patrné oživení ekonomiky obou zemí.

Další výraznou vývojovou fází prošel zahraniční obchod České republiky a Itálie v posledním analyzovaném roce 2012, kdy v souvislosti s dluhovou krizí v eurozóně došlo k velkému propadu souvisejícího se zbožovou výměnou mezi danými státy. Tato krize byla velmi přítomná především v Itálii. Itálie se nacházela ve velké hospodářské recesi a po Řecku, jakožto druhý nejvíce zadlužený stát, byla nucena čerpat pomoc od mezinárodních věřitelů, aby se vyhnula celkovému bankrotu.

4. Vývoj vzájemného obchodu před vstupem ČR do EU

4.1 Vývoz zboží z ČR do Itálie v letech 2000 – 2003

Následující tabulka obsahuje data týkající se vývoje vývozu zboží z České republiky do Itálie v letech 2000 – 2003, tedy v období před vstupem České republiky do Evropské unie. Tabulka obsahuje roční přírůstky příp. úbytky vyjádřené 1. diferencí v tis. EUR s jejich diferencemi, které popisují zpomalení příp. zrychlení vývoje vývozu rovněž v tis. EUR. Dalším údajem v tabulce je tempo růstu a jeho změny mezi jednotlivými lety vyjádřené v procentech.

Tabulka č. 4: Vývoz zboží z ČR do Itálie v letech 2000 – 2003

Rok	t	Vývoz y_t (v tis. EUR)	1. diference (roční přírůstky, příp. úbytky v tis. EUR)	2. diference (zpomalení či zrychlení vývoje v tis. EUR)	Tempo růstu (v %)	Meziroční změny (v %)
2000	1	1 191 119	-	-	-	-
2001	2	1 510 309	319 190	-	126,80	-
2002	3	1 648 985	138 676	-180 514	109,18	-17,62
2003	4	1 907 765	258 780	120 104	115,69	6,51

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

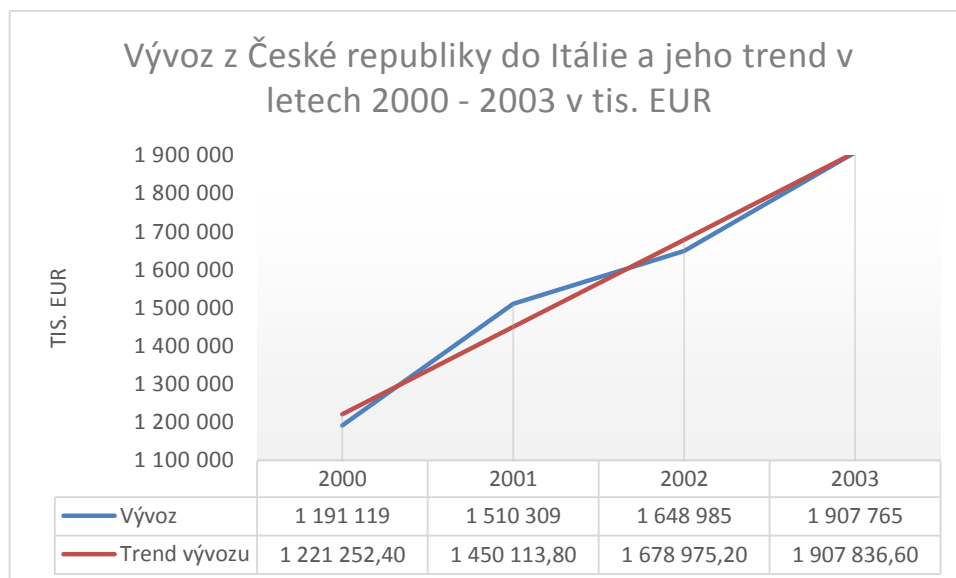
Z daných údajů vyplývá, že v tomto období docházelo pouze k růstu vývozu zboží z České republiky do Itálie. Z ukazatele 2. diference je patrné, že růst vývozu ovšem nebyl rovnoměrný, k největšímu zpomalení vývoje došlo v roce 2002, kdy se vývoz zvýšil pouze o 138 676 tis. EUR s tempem růstu 109,18 %, což je v porovnání s ostatními lety patrný rozdíl. Značný vliv na pokles vývozu zboží měly rozsáhlé povodně, ke kterým došlo v létě roku 2002. Tato událost nepříznivě ovlivnila celkový stav ekonomiky České republiky.

Naopak k největšímu zvýšení českého vývozu došlo v roce 2001, kdy se vývoz zvýšil o 319 190 tis. EUR, a tempo růstu dosahovalo 126,8 %. Dané zvýšení ovlivnil především nárůst vývozu komoditní skupiny strojů a dopravních prostředků. Průměrný roční přírůstek za sledované období činil 238 882 tis. EUR a vývoz z České republiky do Itálie se průměrně zvyšoval o 14,37 % ročně.

4.2 Trend vývozu zboží z ČR do Itálie v letech 2000 – 2003

Následující graf zobrazuje vývoj vývozu zboží z České republiky do Itálie v letech 2000 – 2003 v tis. EUR a lineární trendová funkce ilustruje trend daného vývoje.

Graf č. 2: Vývoz z ČR do Itálie a jeho trend v letech 2000 – 2003 v tis. EUR

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

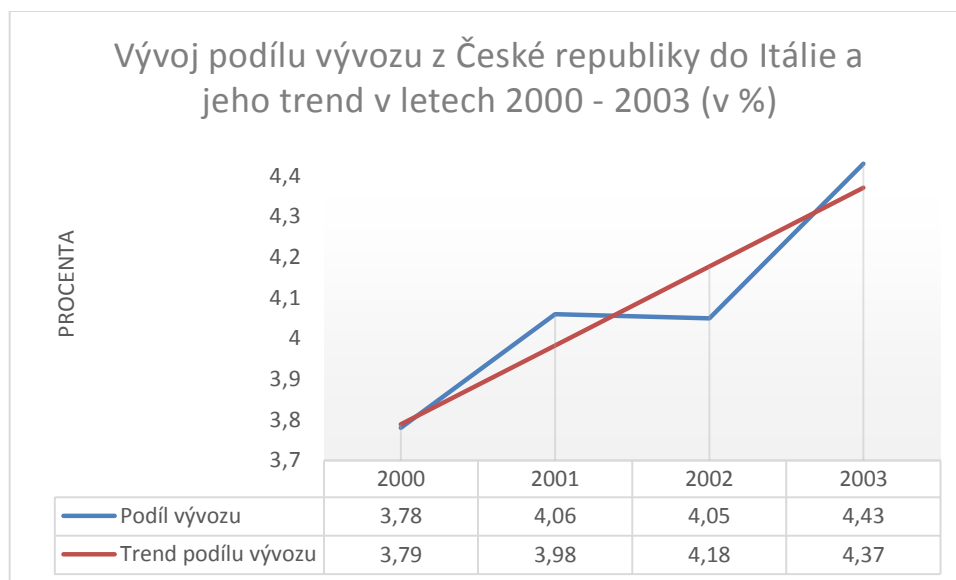
Trendová funkce potvrzuje trend vývozu zboží z České republiky do Itálie analyzovaný v předchozí kapitole. Vývoj vývozu zboží byl především rostoucí, obzvláště v roce 2001, kdy se hodnoty vývozu pohybovaly nad trendem, zatímco k mírnému poklesu pod trend došlo pouze v roce 2002.

Aplikací vzorce pro výpočet indexu determinace byla získána hodnota $I^2 = 0,999$, lze tedy konstatovat, že lineární trend je velmi vhodný pro modelování analyzované časové řady, jelikož jeho pomocí se podařilo vysvětlit 99,99 % celkového kolísání dané řady.

4.3 Podíl vývozu z ČR do Itálie v letech 2000 – 2003

Následující graf zobrazuje vývoj podílu vývozu zboží z České republiky do Itálie v celkovém českém vývozu v letech 2000 – 2003 v procentech a lineární trendová funkce ilustruje trend daného vývoje.

Graf č. 3: Vývoj podílu vývozu z ČR do Itálie a jeho trend v letech 2000 – 2003 (v %)

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Stejně tak, jak stoupá hodnota vývozu zboží z České republiky do Itálie, tak i jeho podíl se zvyšuje, až na mírný pokles na 4,05 %, ke kterému došlo v roce 2002. Tento trend ilustruje i zavedená lineární trendová funkce. K výraznému zvýšení hodnoty podílu vývozu na 4,43 % došlo v roce 2003, kdy Česká republika stála již takřka na prahu vstupu do Evropské unie.

Podíl vývozu z České republiky do Itálie se průměrně zvyšoval o 0,22 % ročně a index determinace je pro tuto trendovou funkci 88,02 %. Lze tedy konstatovat, že lineární trend je vhodný pro modelování analyzované časové řady, jelikož jeho pomocí se podařilo vysvětlit 88,02 % celkového kolísání dané řady.

4.4 Komoditní struktura vývozu z ČR do Itálie v letech 2000 – 2003

Následující tabulka obsahuje data týkající se vývoje komoditní struktury vývozu zboží z České republiky do Itálie v letech 2000 – 2003, tedy v období před vstupem České republiky do Evropské unie. Tabulka obsahuje roční přírůstky příp. úbytky vyjádřené v tis. EUR a tempo růstu pro každou uvedenou skupinu vyjádřené v procentech.

Tabulka č. 5: Komoditní struktura vývozu zboží z ČR do Itálie v letech 2000 – 2003

Skup. zboží/Rok	2000	2001	2002	2003	Průměrný absolutní přírůstek/úbytek (v tis. EUR)	Průměrné tempo růstu (v %)
0	6 453	11 077	12 488	18 317	3 954,67	141,59
1	3 823	2 884	2 185	4 434	203,67	105,07
2	77 360	71 148	82 358	83 895	2 178,33	102,74
3	14 571	7 009	12 494	12 417	-718,00	94,81
4	257	393	300	291	11,33	104,23
5	116 621	125 654	108 023	127 554	3 644,33	103,03
6	417 088	488 780	505 577	513 431	32 114,33	107,17
7	433 722	650 367	772 057	967 798	178 025,33	130,67
8	120 528	152 629	153 117	179 605	19 692,33	114,22
9	695	367	387	23	-224,00	32,11

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Z tabulky je patrné, že nejvýznamnější zbožovou skupinou českého vývozu do Itálie je skupina 7, tedy stroje a dopravní prostředky. Vývoz této skupiny se neustále zvyšoval ročně v průměru o 178 025 tis. EUR, v roce 2003 dosáhl nejvyšší hodnoty v porovnání s ostatními skupinami 967 798 tis. EUR a jeho průměrné tempo růstu bylo 130,67 %.

Druhou nejvýznamnější skupinou jsou tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu – komoditní skupina 6. Hodnota vývozu této skupiny byla v analyzovaném období také rostoucí, průměrný absolutní přírůstek činil 32 114 tis. EUR s tempem růstu 107,17 %. Další skupinou s nejvyšší hodnotou vývozu byla skupina 8 Průmyslové a spotřební zboží s průměrným tempem růstu 114,22 %.

K nejvýraznějšímu snížení z pohledu ukazatele tempa růstu došlo u skupiny komodit a předmětů obchodu jinde nezatříděných, jejíž průměrné tempo růstu bylo v porovnání s ostatními komoditními skupinami výrazně nižší a to pouhých 32,11 %. Zatímco nejvyššího tempa růstu dosáhla skupina 1, průměrné tempo růstu této skupiny obsahující potraviny a živá zvířata dosáhlo téměř 142 %. K snížení vývozu došlo také u skupiny 3, jelikož tato skupina minerálních paliv, maziv a příbuzných materiálů dosáhla nejvyššího průměrného meziročního úbytku o celých 718 tis. EUR.

4.5 Dovoz zboží z Itálie do ČR v letech 2000 – 2003

Následující tabulka obsahuje data týkající se vývoje dovozu zboží z Itálie do České republiky v letech 2000 – 2003, tedy v období před vstupem České republiky do Evropské unie. Tabulka obsahuje roční přírůstky příp. úbytky vyjádřené 1. diferencí v tis. EUR s jejich diferencemi, které popisují zpomalení příp. zrychlení vývoje dovozu rovněž v tis. EUR. Dalším údajem v tabulce je tempo růstu a jeho změny mezi jednotlivými lety vyjádřené v procentech.

Tabulka č. 6: Dovoz zboží z Itálie do ČR v letech 2000 – 2003

Rok	t	Dovoz y_t (v tis. EUR)	1. diference (roční přírůstky, příp. úbytky v tis. EUR)	2. diference (zpomalení či zrychlení vývoje v tis. EUR)	Tempo růstu (v %)	Meziroční změny (v %)
2000	1	1 804 232	-	-	-	-
2001	2	2 153 012	348 780	-	119,33	-
2002	3	2 325 324	172 312	-176 468	108,00	-11,33
2003	4	2 402 010	76 686	-95 626	103,30	-4,71

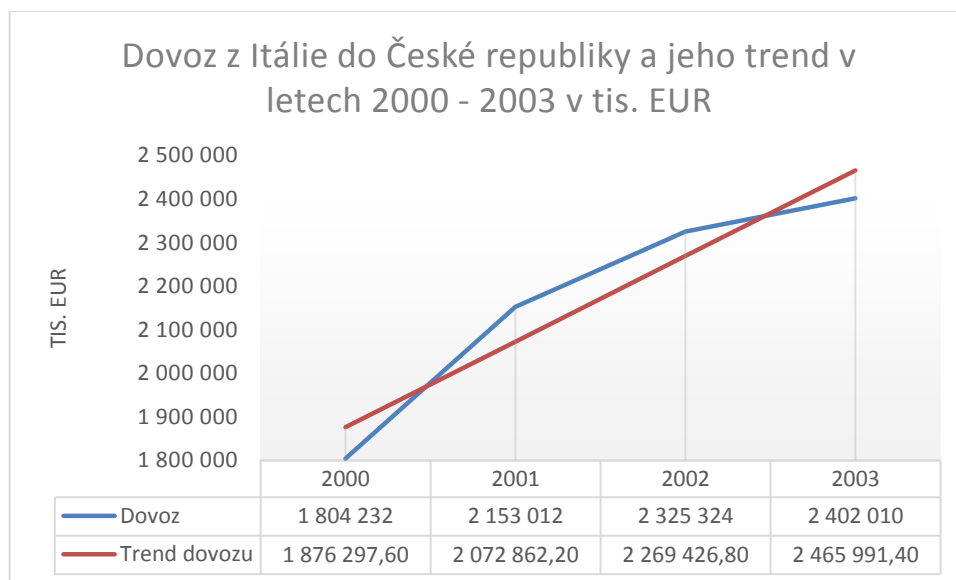
Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Z výše uvedených údajů je patrné, že nápodobně, jako tomu bylo u vývozu, tak i dovoz zboží z České republiky do Itálie nabývá v období mezi léty 2000 – 2003 pouze rostoucích hodnot. Jak vyplývá z ukazatele 2. diference, ani růst dovozu nebyl rovnoměrný. K největšímu zpomalení vývoje došlo v roce 2003, kdy se dovoz zvýšil pouze o 76 686 tis. EUR s tempem růstu 103,30 %, což je v porovnání s rokem 2001, kdy se dovoz zvýšil o celých 348 780 tis. EUR s tempem růstu 119,33 % značný rozdíl. Toto zpomalení vývoje dovozu v roce 2003 ovlivnilo snížení dovozu komoditní skupiny strojů a dopravních prostředků. Průměrný roční přírůstek za sledované období činil 199 259 tis. EUR a dovoz z České republiky do Itálie se zvyšoval v průměru o 8,93 % ročně.

4.6 Trend dovozu zboží z Itálie do ČR v letech 2000 – 2003

Následující graf zobrazuje vývoj dovozu zboží z Itálie do České republiky v letech 2000 – 2003 v tis. EUR a lineární trendová funkce ilustruje trend daného vývoje.

Graf č. 4: Dovoz z Itálie do ČR a jeho trend v letech 2000 – 2003 v tis. EUR

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

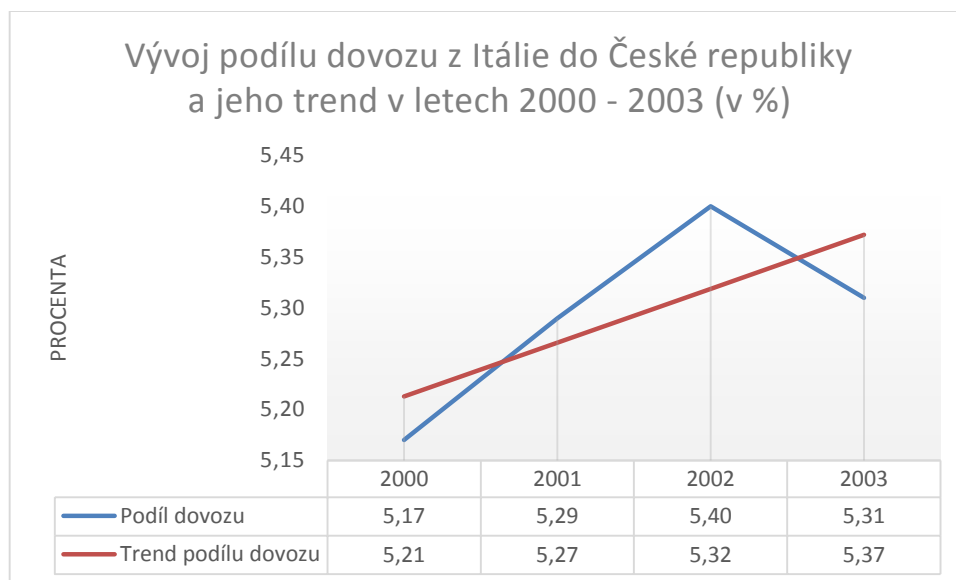
Výše vyobrazená trendová funkce zachycuje a potvrzuje trend dovozu zboží z Itálie do České republiky analyzovaný v předchozí kapitole. Vývoj dovozu zboží byl především rostoucí, obzvlášť v roce 2001 a 2002, kdy se hodnoty dovozu pohybovaly značně nad trendem, zatímco k mírnému poklesu pod trend došlo jak v roce 2000, tak i v posledním roce tohoto období.

Aplikací vzorce pro výpočet indexu determinace byla získána hodnota $I^2 = 0,911$, lze tedy konstatovat, že lineární trend je velmi vhodný pro modelování analyzované časové řady, jelikož jeho pomocí se podařilo vysvětlit 91,12 % celkového kolísání dané řady.

4.7 Podíl dovozu z Itálie do ČR v letech 2000 – 2003

Následující graf zobrazuje vývoj podílu dovozu zboží z Itálie do České republiky v celkovém českém dovozu v letech 2000 – 2003 v procentech a lineární trendová funkce ilustruje trend daného vývoje.

Graf č. 5: Vývoj podílu dovozu z Itálie do ČR a jeho trend v letech 2000 – 2003 (v %)

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Stejně tak, jak stoupá hodnota podílu vývozu zboží z České republiky do Itálie, tak se zvyšuje i podíl dovozu zboží z Itálie. Zavedená lineární trendová funkce ilustruje rostoucí tendenci podílu dovozu z Itálie do České republiky. Jak je ale z grafu patrné, v jednotlivých obdobích došlo k různým odchýlením od dané trendové funkce. K výraznému zvýšení hodnoty podílu dovozu na 5,40 % došlo v roce 2002, zatímco v letech 2000 a 2003 došlo k mírnému snížení na hodnoty 5,17% a 5,31%.

Podíl dovozu z Itálie do České republiky se průměrně zvyšoval ročně o 0,05 % a index determinace pro tuto trendovou funkci je 52,26 %.

4.8 Komoditní struktura dovozu z Itálie do ČR v letech 2000 – 2003

Následující tabulka obsahuje data týkající se vývoje komoditní struktury dovozu zboží z Itálie do České republiky v letech 2000 – 2003, tedy v období před vstupem České republiky do Evropské unie. Tabulka obsahuje roční přírůstky příp. úbytky vyjádřené v tis. EUR a tempo růstu pro každou uvedenou skupinu vyjádřené v procentech.

Tabulka č. 7: Komoditní struktura dovozu zboží z Itálie do ČR v letech 2000 – 2003

Skup. zboží/Rok	2000	2001	2002	2003	Průměrný absolutní přírůstek/úbytek (v tis. EUR)	Průměrné tempo růstu (v %)
0	86 447	96 383	105 815	103 396	5 649,67	106,15
1	11 712	16 016	18 194	19 469	2 585,67	118,46
2	50 345	49 745	49 345	56 494	2 049,67	103,92
3	1 666	2 017	2 091	3 450	594,67	127,46
4	2 004	2 132	3 451	4 658	884,67	132,46
5	213 024	234 680	261 196	287 936	24 970,67	110,57
6	380 290	466 919	528 944	561 128	60 279,33	113,85
7	751 271	944 288	994 963	993 460	80 729,67	109,76
8	307 440	340 818	361 315	371 963	21 507,67	106,56
9	34	15	10	57	7,67	118,80

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Stejně jako tomu bylo u vývozu zboží z České republiky do Itálie i zde je nejvíce dováženou skupinou komoditní skupina 7. Dovoz této skupiny měl převážně rostoucí charakter, až na mírný pokles v roce 2003. Průměrný absolutní přírůstek činil 80 730 tis. EUR s průměrným meziročním tempem růstu 109,76 %.

Druhou nejvýznamnější skupinou je i u dovozu komoditní skupina 6, jejíž průměrný absolutní přírůstek dosáhl druhé nejvyšší hodnoty 60 279 tis. EUR a tempo růstu bylo ještě rychlejší než u skupiny 7 téměř celých 114 %. Zatímco nejmenší tempo růstu 103,92 % bylo zaznamenáno u skupiny 2, jelikož v letech 2001 – 2002 došlo k poklesu dovozu skupiny nepoživatelných surovin, s výjimkou paliv.

V roce 2003 došlo k patrnému zvýšení dovozu zboží ze skupiny živočišných a rostlinných olejů, tuků a vosků, tempo růstu dosáhlo v porovnání s ostatními komoditami nejvyšší hodnoty 132,46 %, ovšem vzhledem k celkové hodnotě dovozu tohoto zboží nepatří skupina 4 k významnějším.

5. Vývoj vzájemného obchodu po vstupu ČR do EU

5.1 Vývoz zboží z ČR do Itálie v letech 2004 – 2008

Následující tabulka obsahuje data týkající se vývoje vývozu zboží z České republiky do Itálie v letech 2004 – 2008, tedy v období po vstupu České republiky do Evropské unie. Tabulka obsahuje roční přírůstky příp. úbytky vyjádřené 1. diferencí v tis. EUR s jejich diferencemi, které popisují zpomalení příp. zrychlení vývoje vývozu rovněž v tis. EUR. Dalším údajem v tabulce je tempo růstu a jeho změny mezi jednotlivými lety vyjádřené v procentech.

Tabulka č. 8: Vývoz zboží z ČR do Itálie v letech 2004 – 2008

Rok	t	Vývoz y_t (v tis. EUR)	1. diference (roční přírůstky, příp. úbytky v tis. EUR)	2. diference (zpomalení či zrychlení vývoje v tis. EUR)	Tempo růstu (v %)	Meziroční změny (v %)
2004	1	2 341 713	433 948	175 168	122,75	7,05
2005	2	2 641 279	299 566	-134 382	112,79	-9,95
2006	3	3 494 775	853 496	553 930	132,31	19,52
2007	4	4 381 605	886 830	33 334	125,38	-6,94
2008	5	4 620 575	238 970	-647 860	105,45	-19,92

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Z dané tabulky vyplývá, že i v tomto období docházelo pouze k růstu vývozu zboží z České republiky do Itálie. Ovšem velice zajímavé je zrychlení vývoje vývozu zboží z České republiky, ke kterému došlo v roce 2004, kdy se hodnota vývozu zvýšila o 433 948 tis. EUR a tempo růstu bylo téměř 123%. Příčinou tomu bude především vstup České republiky do Evropské unie a odstranění bariér zahraničního obchodu, což pozitivně ovlivnilo obchod mezi danými zeměmi.

Oproti tomu v následujícím roce došlo k výraznému zpomalení vývoje vývozu, roční přírůstek byl pouze 299 566 tis. EUR a meziroční změna tempa růstu se snížila o 9,95 %. Rovněž i za tento výkyv může vstup České republiky do Evropské unie, s tím spojená možnost lepších obchodních podmínek i s ostatními zeměmi Evropské unie a zvýšení vývozu do těchto zemí.

K velkým absolutním přírůstkům došlo v roce 2006 a 2007, kdy se hodnoty ročních přírůstků vyšplhaly až na hodnoty 853 496 tis. EUR a 886 830 tis. EUR s tempem růstu 132,31 % a 125,38 %. Zásahu na tomto oživení má především zvýšení vývozu komoditní skupiny strojů a dopravních prostředků.

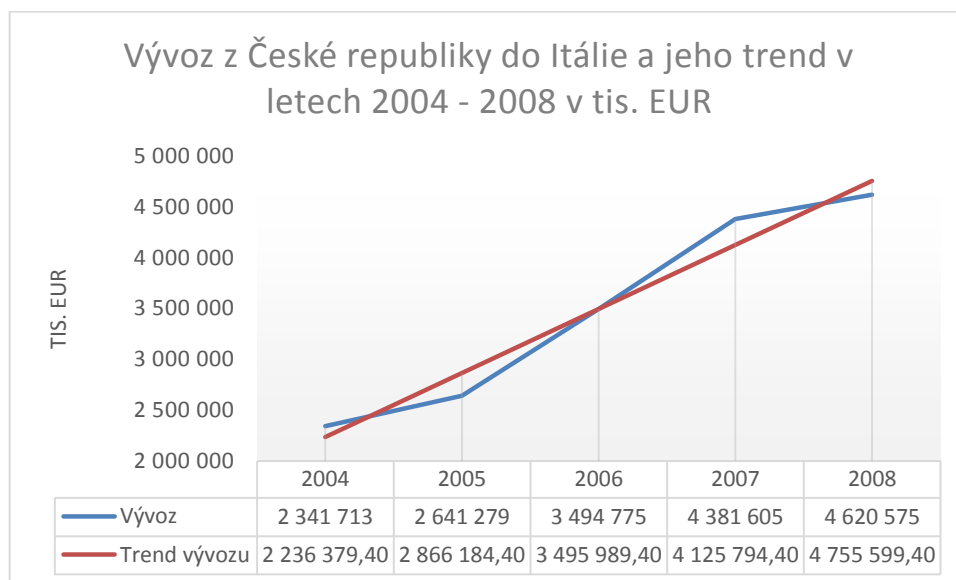
K druhému zpomalení vývoje vývozu o 647 860 tis. EUR došlo v roce 2008, kdy roční přírůstek klesl na 238 970 tis. EUR a tempo růstu kleslo oproti předchozímu roku téměř o 20 %. Příčinou tohoto nepříznivého vývoje byla celosvětová hospodářská krize, která velmi ovlivnila i českou ekonomiku a došlo k výraznému útlumu poptávky na italském trhu po českém zboží.

Průměrný roční přírůstek za sledované období činil 542 562 tis. EUR a vývoz z České republiky do Itálie se průměrně zvyšoval ročně o 15,94 %.

5.2 Trend vývozu zboží z ČR do Itálie v letech 2004 – 2008

Následující graf zobrazuje vývoj vývozu zboží z České republiky do Itálie v letech 2004 – 2008 v tis. EUR a lineární trendová funkce ilustruje trend daného vývoje.

Graf č. 6: Vývoz z ČR do Itálie a jeho trend v letech 2004 – 2008 v tis. EUR

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Trendová funkce potvrzuje trend vývozu zboží z České republiky do Itálie analyzovaný v předchozí kapitole. Vývoj vývozu zboží byl především rostoucí, obzvláště

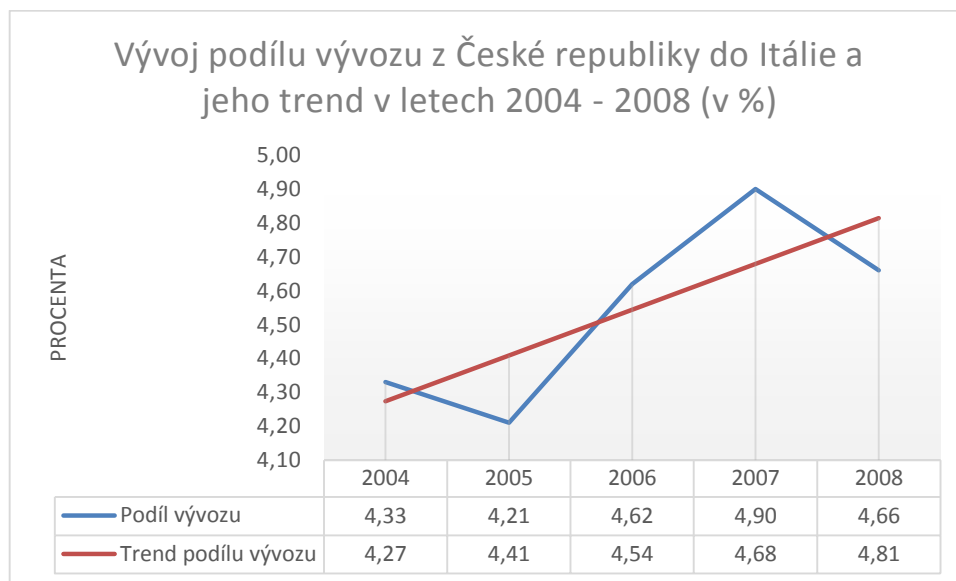
v roce 2007, kdy se hodnoty vývozu pohybovaly nad trendem, zatímco k poklesu pod trend došlo v roce 2005 a 2008, již z výše uvedených důvodů souvisejících se vstupem České republiky do Evropské unie a celosvětovou ekonomickou krizí.

Aplikací vzorce pro výpočet indexu determinace byla získána hodnota $I^2 = 0,964$, lze tedy konstatovat, že lineární trend je velmi vhodný pro modelování analyzované časové řady, jelikož jeho pomocí se podařilo vysvětlit 96,47 % celkového kolísání dané řady.

5.3 Podíl vývozu z ČR do Itálie v letech 2004 – 2008

Následující graf zobrazuje vývoj podílu vývozu zboží z České republiky do Itálie v celkovém českém vývozu v letech 2004 – 2008 v procentech a lineární trendová funkce trend daného vývoje ilustruje.

Graf č. 7: Vývoj podílu vývozu z ČR do Itálie a jeho trend v letech 2004 – 2008 (v %)

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Podíl vývozu zboží do Itálie se stejně tak, jako tomu bylo před vstupem České republiky do Evropské unie, nadále zvyšuje až na patrný pokles na 4,21 %, ke kterému došlo v roce 2005, kdy se dané hodnoty pohybovaly výrazně pod trendovou funkcí. Zatímco v letech 2006 a především v následujícím roce došlo k výraznému zvýšení hodnoty podílu vývozu na 4,9 %, jehož příčinou bylo již zmíněné zvýšení vývozu komoditní skupiny strojů a dopravních prostředků. Z grafu je také patrný počátek

celosvětové ekonomické krize v roce 2008 a s tím související pokles podílu vývozu zboží z České republiky do Itálie v celkovém českém vývozu.

Podíl vývozu z České republiky do Itálie se průměrně zvyšoval o 0,05 % ročně a index determinace je pro tuto trendovou funkci 60,09 %.

5.4 Komoditní struktura vývozu z ČR do Itálie v letech 2004 – 2008

Následující tabulka obsahuje data týkající se vývoje komoditní struktury vývozu zboží z České republiky do Itálie v letech 2004 – 2008, tedy v období po vstupu České republiky do Evropské unie. Tabulka obsahuje roční přírůstky příp. úbytky vyjádřené v tis. EUR a tempo růstu pro každou uvedenou skupinu vyjádřené v procentech.

Tabulka č. 9: Komoditní struktura vývozu zboží z ČR do Itálie v letech 2004 – 2008

Skup. zboží/Rok	2004	2005	2006	2007	2008	Průměrný absolutní přírůstek/úbytek (v tis. EUR)	Průměrné tempo růstu (v %)
0	49 549	57 520	62 821	82 885	101 827	13 069,50	119,73
1	3 044	9 784	23 573	37 612	168 068	41 256,00	272,59
2	120 637	144 291	170 980	194 935	223 398	25 690,25	116,65
3	19 182	11 120	8 926	11 089	16 373	-702,25	96,12
4	484	593	3	33	334	-37,50	91,14
5	175 553	210 471	237 425	256 187	247 642	18 022,25	108,98
6	640 537	743 788	850 854	997 643	1 064 117	105 895,00	113,53
7	1 043 796	1 260 475	1 888 101	2 477 053	2 493 100	362 326,00	124,32
8	288 688	202 876	251 073	322 433	304 689	4 000,25	101,36
9	245	361	1 020	1 736	1 026	195,25	143,05

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Jak již bylo výše uvedeno, po vstupu České republiky do Evropské unie došlo k výraznému zvýšení vývozu zboží do Itálie. U všech komoditních skupin bylo zaznamenáno značné zvýšení vývozu, jedinou výjimkou byla skupina komodit 1 – nápoje a tabák, pokles u této skupiny v roce 2004 oproti předchozímu roku 2003 byl 1390 tis. EUR. Ovšem v následujících letech analyzovaného období došlo k zřetelnému zvýšení vývozu právě i u těchto komodit, tempo růstu komoditní skupiny 1 dosáhlo

rekordních 272,59 % a vývoz, který činil v roce 2004 pouhých 3044 tis. EUR, se v roce 2008 vyšplhal až na 168 068 tis. EUR.

Nejvýznamnější zbožovou skupinou zůstává komoditní skupina 7, jejíž průměrný absolutní přírůstek činil 362 326 tis. EUR a tempo růstu 124,32 % je třetí nejvyšší hodnotou tohoto ukazatele pro analyzované období. Druhou nejvíce vyváženou skupinou byla i v tomto období komoditní skupina 6, hodnota vývozu se průměrně ročně zvyšovala o 105 895 tis. EUR s tempem růstu téměř 114 %. Následující skupinou s nejvyšší hodnotou vývozu zůstává skupina 8, ačkoliv její průměrný roční přírůstek činil pouhé 4 000 tis. EUR.

K nejvýraznějšímu snížení z pohledu ukazatele tempa růstu došlo v tomto období u komoditní skupiny 4, kdy průměrné tempo růstu bylo 91,14 % a absolutní roční úbytek dosáhl hodnoty 37,50 %. Z pohledu ukazatele průměrného ročního úbytku náleží prvenství komoditní skupině 3, jejíž meziroční úbytek se snižoval v průměru o 702 tis. EUR ročně.

5.5 Dovoz zboží z Itálie do ČR v letech 2004 – 2008

Následující tabulka obsahuje data týkající se vývoje dovozu zboží z Itálie do České republiky v letech 2004 – 2008, tedy v období po vstupu České republiky do Evropské unie. Tabulka obsahuje roční přírůstky příp. úbytky vyjádřené 1. diferencí v tis. EUR s jejich diferencemi, které popisují zpomalení příp. zrychlení vývoje dovozu rovněž v tis. EUR. Dalším údajem v tabulce je tempo růstu a jeho změny mezi jednotlivými lety vyjádřené v procentech.

Tabulka č. 10: Dovoz zboží z Itálie do ČR v letech 2004 – 2008

Rok	t	Dovoz y_t (v tis. EUR)	1. diference (roční přírůstky, příp. úbytky v tis. EUR)	2. diference (zpomalení či zrychlení vývoje v tis. EUR)	Tempo růstu (v %)	Meziroční změny (v %)
2004	1	2 918 678	516 668	439 982	121,51	18,21
2005	2	2 941 126	22 448	-494 220	100,77	-20,74
2006	3	3 468 909	527 783	505 335	117,94	17,18
2007	4	4 112 359	643 450	115 667	118,55	0,60
2008	5	4 317 549	205 190	-438 260	104,99	-13,56

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Z výše uvedených údajů je patrné, že nápodobně, jako tomu bylo u vývozu, tak i dovoz zboží z České republiky do Itálie nabývá v období mezi léty 2004 – 2008 pouze rostoucích hodnot. Na straně dovozu došlo rovněž ke zrychlení vývoje a to především v roce 2004, kdy se hodnota dovozu oproti minulému roku zvýšila o 516 668 tis. EUR a tempo růstu dosáhlo nejvyšší hodnoty v tomto období 121,51 %. Příčinou bude jako u zvýšení vývozu rovněž i zde vstup České republiky do Evropské unie a odstranění bariér zahraničního obchodu.

Ovšem v následujícím roce došlo k naprostému zpomalení vývoje dovozu, roční přírůstek byl pouze 22 448 tis. EUR a meziroční změna tempa růstu se snížila o 20,74 %. Jak již bylo řečeno i zde se bude na tomto zpomalení tempa dovozu z Itálie podílet vstup České republiky do Evropské unie a s tím spojená možnost lepších obchodních podmínek i s ostatními zeměmi Evropské unie.

Oproti minulému roku byl vývoj dovozu v roce 2006 a 2007 opět příznivě nakloněn, tempa růstu dosáhla hodnot srovnatelných s rokem 2004 pohybujících se okolo 118 % a roční přírůstky dosáhly následujících hodnot: v roce 2006 to bylo 527 783 tis. EUR a v roce 2007 byla hodnota tohoto ukazatele na 643 450 tis. EUR. Zásahu na tomto obratu má především zvýšení dovozu komoditních skupin strojů a dopravních prostředků a tržních výrobků tříděných hlavně podle materiálu.

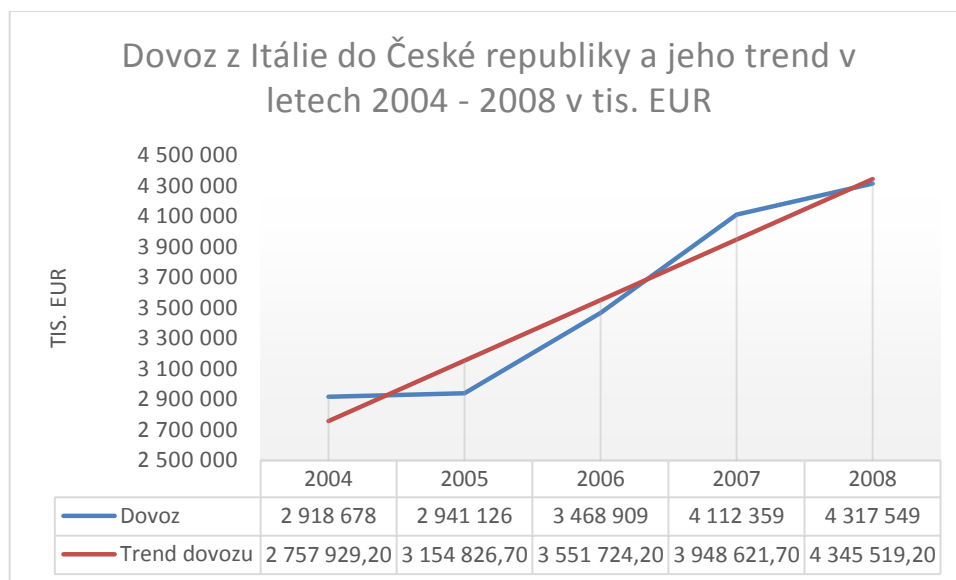
K opětovnému zpomalení vývoje dovozu o 438 260 tis. EUR došlo v roce 2008, kdy i tempo růstu kleslo oproti předchozímu roku téměř o 14 %. Stejně jak tomu bylo i na straně českého vývozu, i zde byla příčinou začínající celosvětová hospodářská krize, kdy došlo k výraznému zpomalení dynamiky vzájemného obchodu.

Průměrný roční přírůstek za sledované období činil 383 108 tis. EUR a dovoz z Itálie do České republiky se průměrně zvyšoval o 10,82 % ročně.

5.6 Trend dovozu zboží z Itálie do ČR v letech 2004 – 2008

Následující graf zobrazuje vývoj dovozu zboží z Itálie do České republiky v letech 2004 – 2008 v tis. EUR a lineární trendová funkce ilustruje trend daného vývoje.

Graf č. 8: Dovoz z Itálie do ČR a jeho trend v letech 2004 – 2008 v tis. EUR

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

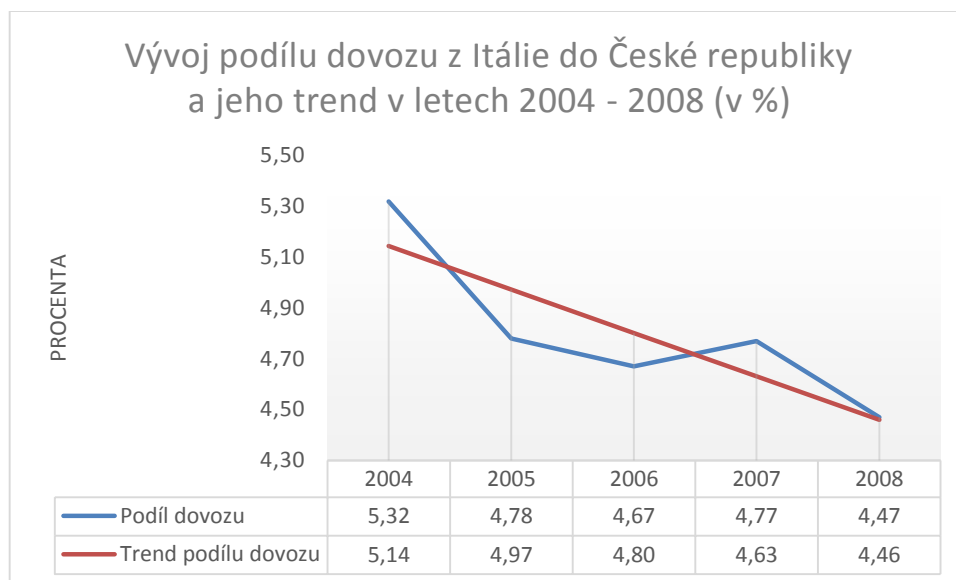
Stejně poznatky, jaké byly zjištěny v předchozí kapitole, ilustruje i tato trendová funkce zobrazující trend dovozu zboží z České republiky do Itálie. Vývoj dovozu byl především rostoucí s mírnými výkyvy a to především v roce 2005, kdy došlo k poklesu z důvodu vstupu České republiky do Evropské unie. Zatímco v roce 2007 se hodnoty dovozu pohybovaly nad trendem.

Aplikací vzorce pro výpočet indexu determinace byla získána hodnota $I^2 = 0,937$, lze tedy konstatovat, že lineární trend je velmi vhodný pro modelování analyzované časové řady, jelikož jeho pomocí se podařilo vysvětlit 93,70 % celkového kolísání dané řady.

5.7 Podíl dovozu z Itálie do ČR v letech 2004 – 2008

Následující graf zobrazuje vývoj podílu dovozu zboží z Itálie do České republiky v celkovém českém dovozu v letech 2004 – 2008 v procentech a lineární trendová funkce ilustruje trend daného vývoje.

Graf č. 9: Vývoj podílu dovozu z Itálie do ČR a jeho trend v letech 2004 – 2008 (v %)

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Z následujícího grafu je patrné, že dochází k výrazné změně týkající se vývoje podílu dovozu zboží z Itálie do České republiky. Zavedená lineární trendová funkce jasně ilustruje klesající tendenci podílu dovozu z Itálie. Jak je ale z grafu patrné, v jednotlivých obdobích došlo k různým odchýlením od dané trendové funkce. K mírnému zvýšení hodnoty podílu dovozu na 4,77 % došlo v roce 2007, zatímco v letech 2005 a 2006 došlo ke snížení na hodnoty 4,78 % a 4,67 %. Z grafu je také zřetelný počátek celosvětové ekonomické krize v roce 2008 a s tím související pokles podílu dovozu zboží z Itálie do České republiky v celkovém českém dovozu.

Podíl dovozu z Itálie do České republiky se průměrně ročně snižoval o 0,17 % a index determinace je pro tuto trendovou funkci 73,57 %.

5.8 Komoditní struktura dovozu z Itálie do ČR v letech 2004 – 2008

Následující tabulka obsahuje data týkající se vývoje komoditní struktury dovozu zboží z Itálie do České republiky v letech 2004 – 2008, tedy v období po vstupu České republiky do Evropské unie. Tabulka obsahuje roční přírůstky příp. úbytky vyjádřené v tis. EUR a tempo růstu pro každou uvedenou skupinu vyjádřené v procentech.

Tabulka č. 11: Komoditní struktura dovozu zboží z Itálie do ČR v letech 2004 – 2008

Skup. zboží/Rok	2004	2005	2006	2007	2008	Průměrný absolutní přírůstek/úbytek (v tis. EUR)	Průměrné tempo růstu (v %)
0	129 665	156 274	182 349	218 971	244 923	28 814,50	117,23
1	23 867	30 998	40 449	47 146	50 105	6 559,50	120,37
2	61 118	67 421	46 256	65 407	73 342	3 056,00	104,66
3	4 882	5 716	9 461	8 912	9 377	1 123,75	117,72
4	7 127	8 287	8 267	7 172	12 005	1 219,50	113,92
5	341 862	349 967	401 099	494 211	542 547	50 171,25	112,24
6	726 027	782 754	981 982	1 162 591	1 126 808	100 195,25	111,62
7	1 206 911	1 120 102	1 349 594	1 622 997	1 721 381	128 617,50	109,28
8	417 158	410 315	449 267	484 801	537 049	29 972,75	106,52
9	62	9 289	184	152	11	-12,75	64,90

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Po vstupu České republiky do Evropské unie došlo k zvýšení dovozu zboží z Itálie do České republiky u komodit ze všech skupin. Největší absolutní přírůstek zaznamenala tatáž skupina, jako tomu bylo u vývozu, tedy komoditní skupina 7. Dovoz dané skupiny měl během tohoto období převážně rostoucí charakter, s výjimkou mírného poklesu v roce 2005, kdy došlo v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie k zlepšení obchodních podmínek s ostatními členskými zeměmi a zvýšení dovozu z jiných zemí. Průměrný absolutní přírůstek této skupiny se pohyboval okolo 128 000 tis. EUR a tempo růstu dosáhlo téměř 110 %. S průměrným meziročním přírůstkem 100 195,25 tis. EUR byla druhou nejvýznamnější skupinou i v tomto období skupina 6, jejíž tempo růstu dosáhlo 111,62 %.

K nejvýraznějšímu snížení z pohledu ukazatele tempa růstu došlo u komoditní skupiny 9, kdy tempo růstu bylo pouhých 64,90 %, což je v porovnání s ostatními skupinami téměř 40 % rozdíl. Tato skupina zaznamenala také jako jediná absolutní roční úbytek a to o 12,75 tis. EUR.

K nejvýraznější změně z meziročního pohledu došlo u skupiny 9, kdy se hodnota dovozu, která v roce 2004 činila 62 tis. EUR, rapidně zvýšila na 9 289 tis. EUR. Tento stav ovšem nebyl trvalý, jelikož v následujících letech došlo k opětovnému výraznému snížení.

6. Vývoj vzájemného obchodu ČR a Itálie v souvislosti s celosvětovou krizí

6.1 Vývoz zboží z ČR do Itálie v letech 2009 – 2012

Následující tabulka obsahuje data týkající se vývoje vývozu zboží z České republiky do Itálie v letech 2009 – 2012, tedy v období po propuknutí celosvětové ekonomické krize. Tabulka obsahuje roční přírůstky příp. úbytky vyjádřené 1. diferencí v tis. EUR s jejich diferencemi, které popisují zpomalení příp. zrychlení vývoje vývozu rovněž v tis. EUR. Dalším údajem v tabulce je tempo růstu a jeho změny mezi jednotlivými lety vyjádřené v procentech.

Tabulka č. 12: Vývoz zboží z ČR do Itálie v letech 2009 – 2012

Rok	t	Vývoz y_t (v tis. EUR)	1. diference (roční přírůstky, příp. úbytky v tis. EUR)	2. diference (zpomalení či zrychlení vývoje v tis. EUR)	Tempo růstu (v %)	Meziroční změny (v %)
2009	1	3 572 403	-1 048 172	-1 287 142	77,32	-28,14
2010	2	4 436 027	863 624	1 911 796	124,17	46,86
2011	3	4 847 841	411 814	-451 810	109,28	-14,89
2012	4	4 388 879	-458 962	-870 776	90,53	-18,75

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Jak je již na první pohled patrné z dané tabulky, vývoz zboží z České republiky do Itálie zaznamenal výrazný propad. Dopad celosvětové ekonomické krize se projevil naplno v roce 2009, kdy se vývoz České republiky snížil o rekordních 1 048 172 tis. EUR a došlo k poklesu meziročního tempa růstu o celých 28,14 %.

Oproti tomu v následujícím roce 2010 došlo k výraznému oživení italské ekonomiky. Zrychlení vývoje vývozu dosáhlo nejvyšší hodnoty od roku 2000, a to celých 1 911 796 tis. EUR a meziroční změna tempa růstu dosáhla téměř 47 %. Příčinou tohoto růstu je opětovné obnovení ekonomiky po velké hospodářské krizi, která zasáhla celý svět. Nápodobně tomu bylo i v následujícím roce, ovšem růst vývozu už nebyl tak razantní, roční přírůstek činil 411 814 tis. EUR a meziroční tempo růstu se snížilo téměř o 15 %.

K druhému zpomalení vývoje vývozu o 870 776 tis. EUR došlo v roce 2012, kdy roční přírůstek klesl o 458 962 tis. EUR a tempo růstu se snížilo oproti předchozímu

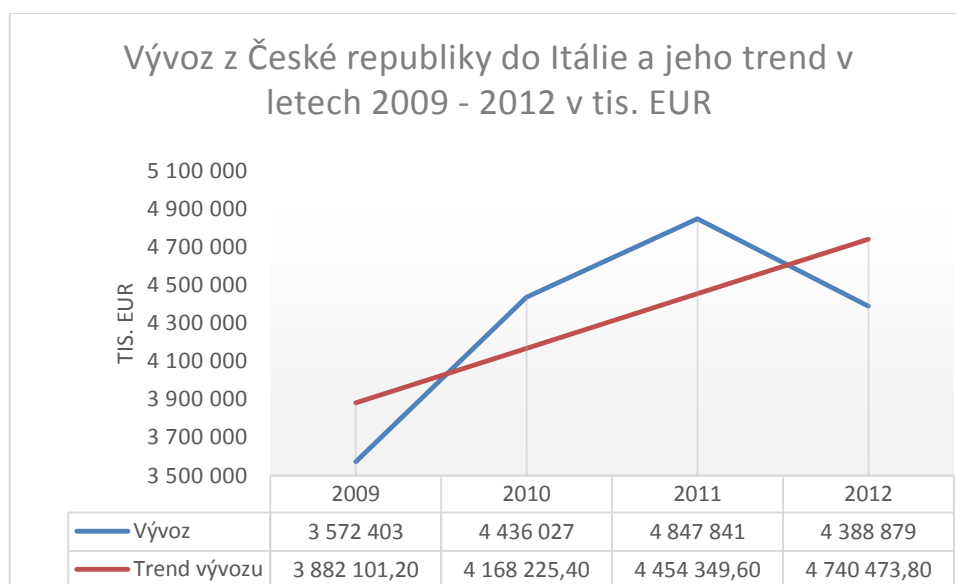
roku téměř o 19 %. Důvodem tohoto poklesu byla dluhová krize v eurozóně, zapříčiněná společnou hospodářskou politikou bez hospodářské unie, která propukla v Řecku. Itálie byla hned po Řecku druhým nejzadluženějším státem. Tuto situaci se snažila Itálie vyřešit pomocí omezení výdajů a snížení daní, což se patřičně promítlo v poptávce po českých komoditách na italském trhu.

V tomto období, ovlivněném především celosvětovou ekonomickou krizí, se poprvé setkáváme s průměrným ročním úbytkem, jehož hodnota činila 57 924 tis. EUR a vývoz z České republiky do Itálie se průměrně ročně snižoval o 2,96 %.

6.2 Trend vývozu zboží z ČR do Itálie v letech 2009 – 2012

Následující graf zobrazuje vývoj vývozu zboží z České republiky do Itálie v letech 2009 – 2012 v tis. EUR a lineární trendová funkce ilustruje trend daného vývoje.

Graf č. 10: Vývoz z ČR do Itálie a jeho trend v letech 2009 – 2012 v tis. EUR

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Lineární trendová funkce v grafu ilustruje a potvrzuje trend vývozu zboží z České republiky do Itálie analyzovaný v předchozí kapitole. Vývoj vývozu zboží byl především rostoucí, k poklesu pod trend došlo v roce 2009 z důvodu působení celosvětové hospodářské krize a v roce 2012, kdy příčinou byla hospodářská krize v Itálii. Oproti tomu

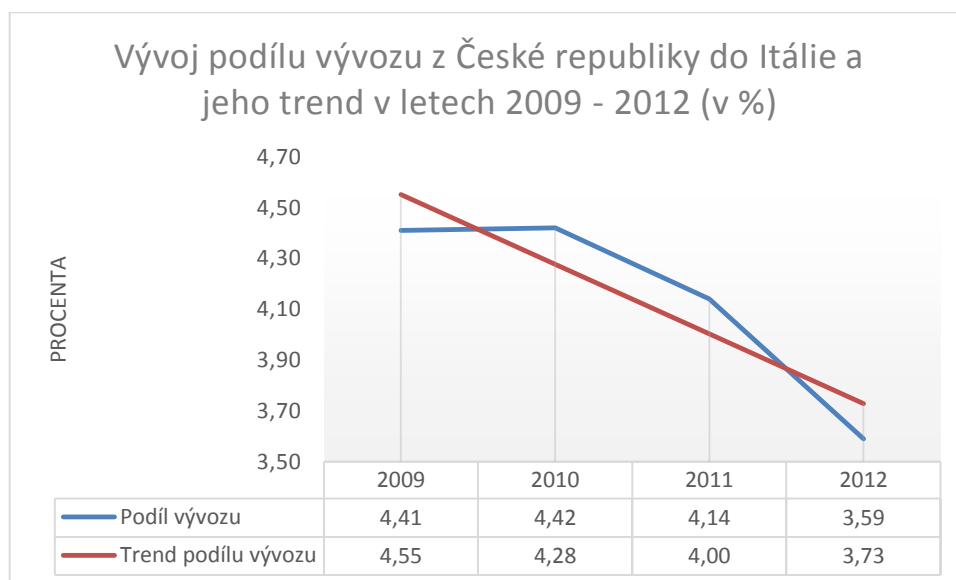
během let 2010 a 2011 se hodnoty vývozu zboží České republiky do Itálie pohybovaly značně nad trendovou funkcí.

Jak vyplývá z indexu determinace, lze z 98,38 % vývoj vývozu z České republiky do Itálie vystihnout lineárním trendem.

6.3 Podíl vývozu z ČR do Itálie v letech 2009 – 2012

Následující graf zobrazuje vývoj podílu vývozu zboží z České republiky do Itálie v celkovém českém vývozu v letech 2009 – 2012 v procentech a lineární trendová funkce trend daného vývoje ilustruje.

Graf č. 11: Vývoj podílu vývozu z ČR do Itálie a jeho trend v letech 2009 – 2012 (v %)

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Podíl českého vývozu se, jak již to bylo znatelné na konci minulého období v roce 2008, začal snižovat. Zavedená lineární trendová funkce jasně ilustruje klesající tendenci podílu vývozu zboží do Itálie. Jak je z grafu patrné, v jednotlivých obdobích došlo pouze k mírným odchýlením od dané trendové funkce, především v roce 2010 a 2011, kdy došlo k zvýšení hodnoty nad trend na hodnoty 4,42 % a 4,14% a v roce 2012 kdy naopak došlo k poklesu z již výše uvedených důvodů.

Podíl vývozu z Itálie do České republiky se průměrně ročně snižoval o 0,27 % a index determinace pro tuto trendovou funkci je 82,72 %. Lze tedy konstatovat,

že lineární trend je vhodný pro modelování analyzované časové řady, jelikož jeho pomocí se podařilo vysvětlit 82,72 % celkového kolísání dané řady.

6.4 Komoditní struktura vývozu z ČR do Itálie v letech 2009 – 2012

Následující tabulka obsahuje data týkající se vývoje komoditní struktury vývozu zboží z České republiky do Itálie v letech 2009 – 2012, tedy v období po propuknutí celosvětové ekonomické krize. Tabulka obsahuje roční přírůstky příp. úbytky vyjádřené v tis. EUR a tempo růstu pro každou uvedenou skupinu vyjádřené v procentech.

Tabulka č. 13: Komoditní struktura vývozu zboží z ČR do Itálie v letech 2009 – 2012

Skup. zboží/Rok	2009	2010	2011	2012	Průměrný absolutní přírůstek/úbytek (v tis. EUR)	Průměrné tempo růstu (v %)
0	104 832	110 133	161 640	182 836	26 001,33	120,37
1	155 798	170 010	188 089	210 318	18 173,33	110,52
2	138 990	247 123	309 463	267 899	42 969,67	124,45
3	25 307	21 248	27 638	16 954	-2 784,33	87,50
4	1 115	3 674	5 596	840	-91,67	90,99
5	189 277	247 780	288 085	288 302	33 008,33	115,06
6	794 227	954 539	1 105 950	1 049 988	85 253,67	109,75
7	1 821 443	2 228 187	2 293 877	1 960 165	46 240,67	102,48
8	340 480	452 515	465 476	410 040	23 186,67	106,39
9	933	818	2 027	1 538	201,67	118,13

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Vývoz strojů a dopravních prostředků, který doposud reprezentoval hodnotově nejsilnější skupinu, si udržel své prvenství i během tohoto období. Ovšem už ale neobhájil svou pozici jakožto držitele nejvyššího průměrného meziročního přírůstku, tím se stala skupina tržních výrobků tříděných hlavně podle materiálu, jejíž přírůstek dosáhl hodnoty 85 253,67 tis. EUR s tempem růstu téměř 110 %.

Jednou z dalších významných zbožových skupin pro toto období byla skupina nepoživatelných surovin s výjimkou paliv, jejíž průměrné tempo růstu dosáhlo nejvyšší hodnoty 124,45 % a průměrný meziroční přírůstek byl téměř 43 000 tis. EUR. Oproti tomu

největší propad byl zaznamenán u skupiny 3, jejíž vývoz se v letech 2009 – 2011 rapidně snížil, průměrný úbytek byl rekordních 2 784,33 tis. EUR a tempo růstu kleslo na 87,50 %.

Vlivem celosvětové ekonomické krize došlo v roce 2009 ke snížení téměř všech vývozních komodit, ovšem v roce 2010 a 2011 byly zaznamenány velké přírůstky u každé skupiny především z důvodu oživení italské ekonomiky po předchozích letech. Bohužel tento růst nebyl trvalý. V roce 2012 došlo z důvodu dluhové krize v eurozóně k výraznému snížení vývozu většiny komodit, k nejvýraznějšímu poklesu došlo u komoditní skupiny strojů a dopravních prostředků, snížení dosáhlo celých 333 712 tis. EUR, značný úbytek zaznamenala ale také skupina průmyslového spotřebního zboží, tržních výrobků tříděných hlavně podle materiálu a surovin nepoživatelných, s výjimkou paliv.

6.5 Dovoz zboží z Itálie do ČR v letech 2009 – 2012

Následující tabulka obsahuje data týkající se vývoje dovozu zboží z Itálie do České republiky v letech 2009 – 2012, tedy v období po propuknutí celosvětové ekonomické krize. Tabulka obsahuje roční přírůstky příp. úbytky vyjádřené 1. diferencí v tis. EUR s jejich diferencemi, které popisují zpomalení příp. zrychlení vývoje dovozu rovněž v tis. EUR. Dalším údajem v tabulce je tempo růstu a jeho změny mezi jednotlivými lety vyjádřené v procentech.

Tabulka č. 14: Dovoz zboží z Itálie do ČR v letech 2009 – 2012

Rok	t	Dovoz y_t (v tis. EUR)	1. diference (roční přírůstky, příp. úbytky v tis. EUR)	2. diference (zpomalení či zrychlení vývoje v tis. EUR)	Tempo růstu (v %)	Meziroční změny (v %)
2009	1	3 263 221	-1 054 328	-1 259 518	75,58	-29,41
2010	2	3 731 187	467 966	1 522 294	114,34	38,76
2011	3	4 266 039	534 852	66 886	114,33	-0,01
2012	4	4 249 927	-16 112	-550 964	99,62	-14,71

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Z tabulky je patrné, že stejně jako tomu bylo u vývoje vývozu, tak i dovoz zboží z Itálie do České republiky byl ovlivněn celosvětovou ekonomickou krizí a v roce 2009

zaznamenal výrazný propad. Roční přírůstek se snížil oproti roku 2008 o 1 054 328 tis. EUR a meziroční tempo růstu kleslo o rekordních 29,41 %.

Oproti tomu v následujícím roce 2010 došlo k výraznému oživení, ačkoliv zrychlení vývoje dovozu nebylo tak rapidní, jak tomu bylo u vývoje vývozu zboží. Zrychlení vývoje dovozu dosáhlo hodnoty 1 522 294 tis. EUR a meziroční změna tempa růstu nabyla zatím nejvyšší hodnoty 38,76 %. Příčinou růstu dovozu je opětovné obnovení italské a české ekonomiky po velké ekonomické krizi, která ovlivnila celosvětové hospodářství.

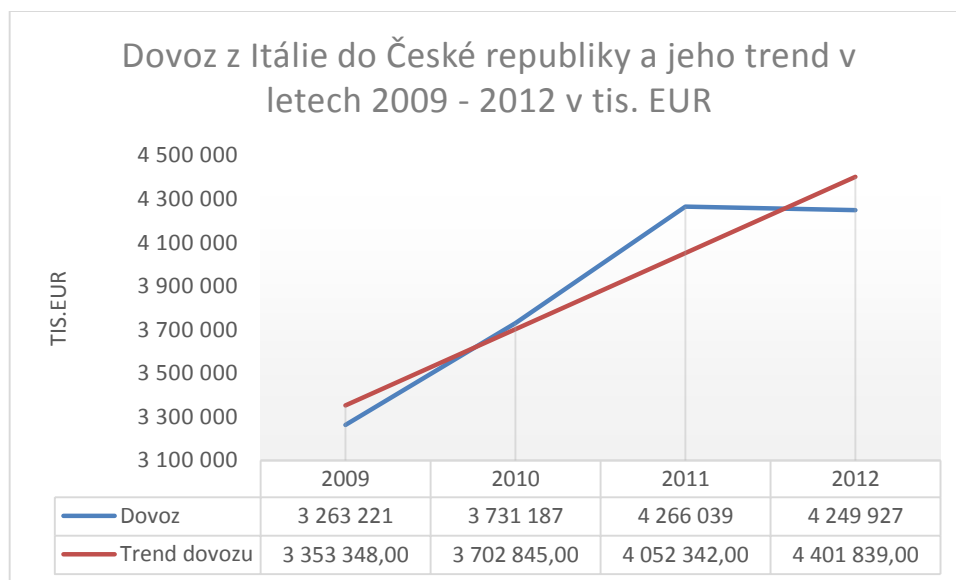
K podobnému růstu došlo i v následujícím roce, ovšem růst už nebyl tak dynamický, meziroční tempo růstu dokonce kleslo o 0,01 %, ovšem hodnota ročního přírůstku vzrostla na 534 852 tis. EUR. K druhému zpomalení vývoje dovozu o 550 964 tis. EUR došlo v posledním analyzovaném roce tohoto období. Roční přírůstek klesl o 16 112 tis. EUR a tempo růstu se snížilo z 114,33 % na necelých 100 %. Příčinou tohoto propadu byla výše zmíněná krize eurozóny – vysoký veřejný dluh jednotlivých států, nezodpovědná fiskální politika a značné rozdíly v ekonomikách zemí.

I u dovozu zboží z Itálie do České republiky došlo během tohoto období, ovlivněného celosvětovou hospodářskou krizí a dluhovou krizí eurozóny, k průměrnému ročnímu úbytku, jehož hodnota činila 16 906 tis. EUR a dovoz z České republiky do Itálie se průměrně ročně snižoval o 1,90 %.

6.6 Trend dovozu zboží z Itálie do ČR v letech 2009 – 2012

Následující graf zobrazuje vývoj dovozu zboží z Itálie do České republiky v letech 2009 – 2012 v tis. EUR a lineární trendová funkce ilustruje trend daného vývoje.

Graf č. 12: Dovoz z Itálie do ČR a jeho trend v letech 2009 – 2012 v tis. EUR

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

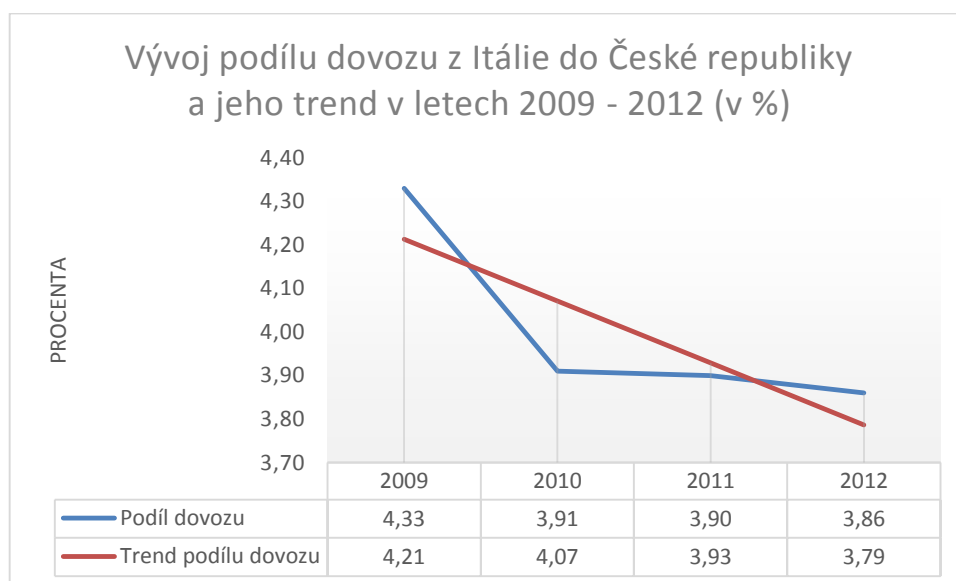
Výše zobrazená trendová funkce zachycuje a potvrzuje trend dovozu zboží z Itálie do České republiky analyzovaný v předchozí kapitole. Vývoj dovozu zboží byl převážně rostoucí, obzvláště v roce 2011, kdy se hodnoty dovozu pohybovaly mírně nad trendem, zatímco k mírnému poklesu pod trend došlo v roce 2009 a 2012 z důvodu již výše zmíněných ekonomických krizí.

Aplikací vzorce pro výpočet indexu determinace byla získána hodnota $I^2 = 0,887$, lze tedy konstatovat, že lineární trend je velmi vhodný pro modelování analyzované časové řady, jelikož jeho pomocí se podařilo vysvětlit 88,72 % celkového kolísání dané řady.

6.7 Podíl dovozu z Itálie do ČR v letech 2009 – 2012

Následující graf zobrazuje vývoj podílu dovozu zboží z Itálie do České republiky v celkovém českém dovozu v letech 2009 – 2012 v procentech a lineární trendová funkce ilustruje trend daného vývoje.

Graf č. 13: Vývoj podílu dovozu z Itálie do ČR a jeho trend v letech 2009 – 2012 (v %)

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Podíl dovozu zboží z Itálie do České republiky má i v tomto období klesavou tendenci. Výše vyobrazená lineární trendová funkce tento vývoj jasně potvrzuje. Je patrné, že k výraznějšímu odchýlení od trendové funkce došlo v roce 2010, kdy hodnota podílu dovozu klesla na 3,91 %. Zatímco v letech 2009 a 2012 se hodnoty podílu dovozu pohybují nad trendem.

Podíl dovozu z Itálie do České republiky se průměrně ročně snižoval o 0,16 % a index determinace je pro tuto trendovou funkci 68,77 %.

6.8 Komoditní struktura dovozu z Itálie do ČR v letech 2009 – 2012

Následující tabulka obsahuje data týkající se vývoje komoditní struktury dovozu zboží z Itálie do České republiky v letech 2009 – 2012, tedy v období po propuknutí celosvětové ekonomické krize. Tabulka obsahuje roční přírůstky příp. úbytky vyjádřené v tis. EUR a tempo růstu pro každou uvedenou skupinu vyjádřené v procentech.

Tabulka č. 15: Komoditní struktura dovozu zboží z Itálie do ČR v letech 2009 – 2012

Skup. zboží/Rok	2009	2010	2011	2012	Průměrný absolutní přírůstek/úbytek (v tis. EUR)	Průměrné tempo růstu (v %)
0	215 497	246 675	281 284	294 523	26 342,00	110,98
1	45 503	54 269	62 791	60 326	4 941,00	109,86
2	42 838	47 954	61 468	70 106	9 089,33	117,84
3	22 651	31 226	62 807	24 008	452,33	101,96
4	9 628	9 244	12 842	14 036	1 469,33	113,39
5	493 714	582 066	622 553	642 444	49 576,67	109,17
6	790 261	981 931	1 197 842	1 179 658	129 799,00	114,29
7	1 224 448	1 307 120	1 447 164	1 463 426	79 659,33	106,12
8	418 061	469 697	504 000	495 353	25 764,00	105,82
9	619	1 005	13 288	6 049	1 810,00	213,80

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Z následující tabulky vyplývá, že nápodobně jako tomu bylo u vývozu, tak i u dovozu zboží z Itálie do České republiky byl zaznamenán nejvyšší absolutní přírůstek u komoditní skupiny 6 a činil téměř celých 130 000 tis. EUR. Nejsilnější skupinou v dovozu i nadále ale zůstala skupina 7, navzdory tomu, že se její průměrný meziroční přírůstek v porovnání s ostatními léty zřetelně snížil.

Nejvyšší propad byl zaznamenán v tomto období u skupiny 3, oproti vývozu ale průměrná meziroční změna nebyla tak markantní a zde došlo k snížení přírůstku na pouhých 452,22 tis. EUR s tempem růstu 101,96 %.

I u dovozu zboží z Itálie byl vliv celosvětové ekonomické krize velmi patrný, v roce 2009 došlo k rapidnímu snížení všech dovážených komodit s výjimkou skupiny minerálních paliv, maziv a příbuzných materiálů, jejíž hodnota se oproti roku 2008 zvýšila o 13 274 tis. EUR. Vlivem opětovného oživení ekonomiky byla i na straně dovozu zaznamenána rostoucí tendence téměř u všech dovozních komodit především v letech 2010 a 2011, následována ovšem dalším poklesem v roce 2012 způsobeným hospodářskou recesí, ve které se Itálie nacházela. Itálie jakožto druhý nejvíce zadlužený stát po Řecku byla nucena dokonce čerpat pomoc od mezinárodních věřitelů, aby se vyhnula bankrotu.

7. Komparativní výhody vývozu zboží z ČR do Itálie

Následující tabulka obsahuje data zobrazující komparativní výhody příp. nevýhody vývozu zboží z České republiky do Itálie v letech 2000 - 2012 měřených prostřednictvím Lafayova indexu.

Tabulka č. 16: Komparativní výhody vývozu z České republiky do Itálie

Rok/Skup. zboží	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2000	-2,04	-0,16	1,77	0,54	-0,04	-0,97	6,68	-2,50	-3,32	0,03
2001	-1,81	-0,27	1,16	0,18	-0,04	-1,25	5,17	-0,39	-2,77	0,01
2002	-1,84	-0,32	1,39	0,32	-0,06	-2,27	3,84	1,96	-3,04	0,01
2003	-1,65	-0,29	1,01	0,25	-0,09	-2,62	1,75	4,62	-3,00	0,00
2004	-1,15	-0,34	1,51	0,32	-0,11	-2,08	1,22	1,59	-0,97	0,00
2005	-1,56	-0,34	1,58	0,11	-0,13	-1,96	0,77	4,81	-3,13	-0,15
2006	-1,73	-0,25	1,78	-0,01	-0,12	-2,38	-1,98	7,56	-2,88	0,01
2007	-1,71	-0,14	1,43	0,02	-0,09	-3,08	-2,75	8,52	-2,21	0,02
2008	-1,73	1,24	1,57	0,07	-0,14	-3,60	-1,53	7,04	-2,92	0,01
2009	-1,83	1,48	1,29	0,01	-0,13	-4,91	-0,99	6,72	-1,64	0,00
2010	-2,05	1,18	2,13	-0,18	-0,08	-4,97	-2,38	7,54	-1,18	0,00
2011	-1,62	1,20	2,46	-0,45	-0,09	-4,31	-2,62	6,67	-1,10	-0,13
2012	-1,38	1,69	2,23	-0,09	-0,16	-4,27	-1,92	5,11	-1,16	-0,05

Zdroj: ČSU (vlastní výpočty)

Z výše uvedené tabulky je patrné, že nejvyššího stupně komparativní výhody dosáhla skupina zboží 7, tedy skupina strojů a dopravních prostředků. Výjimkou je období mezi léty 2000 – 2002, kdy tato skupina vykazovala i komparativní nevýhody v prvních dvou letech analyzovaného období. Její prvenství v té době převzala komoditní skupina 6, tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu, ovšem u této skupiny se komparativní výhoda po vstupu České republiky do Evropské unie postupně snižovala a od roku 2006 vykazovala pouze komparativní nevýhody.

Skupiny zboží 2, 3 a 9 vykazovaly rovněž, až na nepatrné výkyvy, převážně komparativní výhody. Zatímco ostatní komoditní skupiny měly spíše komparativní nevýhody. Nevýhody s nejvyššími hodnotami měla v letech 2007 – 2012 skupina zboží 5,

chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené a v letech 2000 – 2006 skupina 8, průmyslové spotřební zboží.

Zajímavý vývoj měl tento ukazatel u skupiny zboží 1, jelikož do roku 2007 vykazovala tato komoditní skupina pouze komparativní nevýhodu, jejíž stupeň se až do roku 2006 pouze zvyšoval, ovšem od propuknutí celosvětové hospodářské krize došlo ke změně a dále vykazovala tato skupina pouze komparativní výhodu.

8. Významné faktory ovlivňující vzájemný obchod ČR a Itálie

Zahraniční obchod je ovlivňován mnoha různými faktory. Mezi tyto faktory patří faktory ekonomické, sociální i politické, na základě kterých dochází k utváření podoby zahraničního obchodu daných zemí. Tato kapitola se zabývá identifikací významných ekonomických faktorů, které ovlivňují vzájemný obchod České republiky a Itálie.

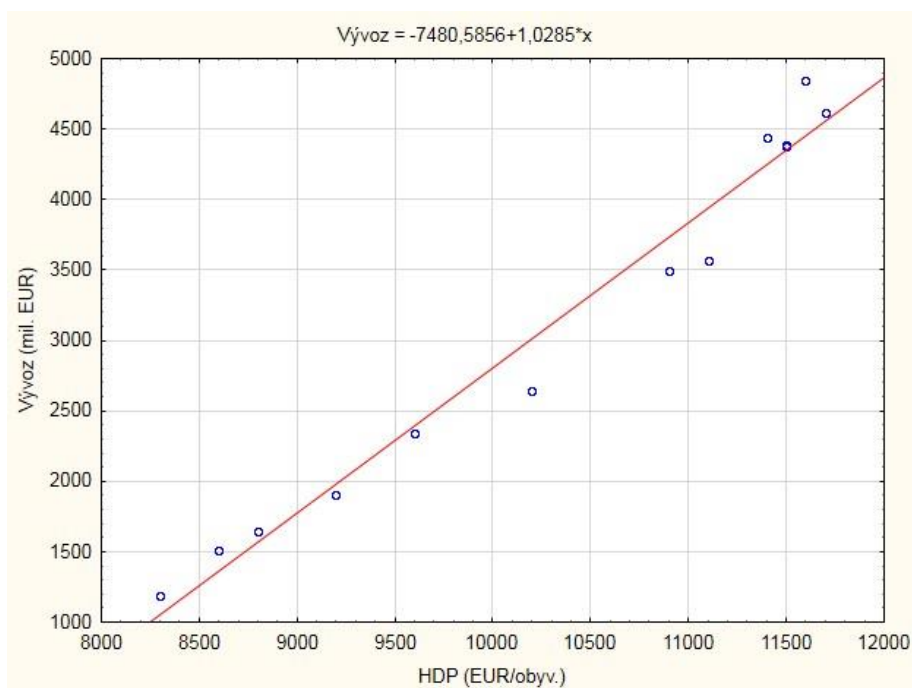
V této kapitole byly posuzovány následující faktory: vliv HDP České republiky na vývoz zboží do Itálie a dovoz zboží z Itálie, vliv HDP Itálie na vývoz zboží do České republiky a dovoz zboží z České republiky a vliv přímých zahraničních investic do Itálie a z Itálie na obchodní bilanci. Po zanesení dat do grafu, byla posouzena závislost daných faktorů na základě korelačních polí jednotlivých grafů.

Nejvyšší závislost byla prokázána u faktoru HDP České republiky. Vývoz zboží do Itálie a dovoz zboží z Itálie je silně ovlivněn HDP České republiky. Další silná závislost je také mezi přímými zahraničními investicemi Itálie a obchodní bilancí mezi Českou republikou a Itálií. U ostatních porovnávaných faktorů nebyla prokázána významná závislost. Ekonomické faktory České republiky více ovlivňují zahraniční obchod, než ekonomické faktory Itálie, je to dáno především tím, že pro Českou republiku je Itálie jedním z nejvýznamnějších zahraničních partnerů, zatímco pro Itálii Česká republika není jedním z jejích hlavních obchodních partnerů.

8.1 Vliv reálného HDP České republiky na vývoz do Itálie

Následující graf zobrazuje závislost vývozu zboží do Itálie v mil. EUR a HDP v EUR/obyvatele České republiky. Použitá data jsou hodnoty daných ukazatelů v jednotlivých letech analyzovaného období 2000 – 2012.

Graf č. 14: Závislost vývozu zboží do Itálie na HDP České republiky

Zdroj: ČSÚ, EUROSTAT (vlastní výpočty)

Tabulka č. 17: Regresní analýza závislosti vývozu zboží do Itálie na HDP ČR

Statist.	Statistické shmutí
	Hodnota
Vícenás. R	0,986284740
Vícenás. R2	0,9727576
Upravené R2	0,970281018
F(1,11)	392,78234
p	0,0000000005892540
Sm. chyba odhadu	229,579866

Zdroj: ČSÚ, EUROSTAT (vlastní výpočty)

Z korelačního koeficientu $r = 0,986$ vyplývá, že závislost vývozu zboží do Itálie na HDP České republiky je velmi vysoká. Jelikož je koeficient determinace $r^2 = 0,973$ můžeme konstatovat, že z 97,3 % jsou změny ve vývozu zboží do Itálie vyvolány změnami v HDP.

Tabulka č. 18: Výsledky regresní analýzy závislosti vývozu zboží do Itálie na HDP ČR

Výsledky regrese se závislou proměnnou : Vývoz						
R= ,98628475 R2= ,97275760 Upravené R2= ,97028102						
F(1,11)=392,78 p<,00000 Směrod. chyba odhadu : 229,58						
N=13	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(11)	p-hodn.
Abs.člen			-7480,59	540,285	-13,8456	0,000000
HDP_EUR/obyv	0,986284	0,049761	1,03	0,0519	19,8187	0,000000

Zdroj: ČSÚ, EUROSTAT (vlastní výpočty)

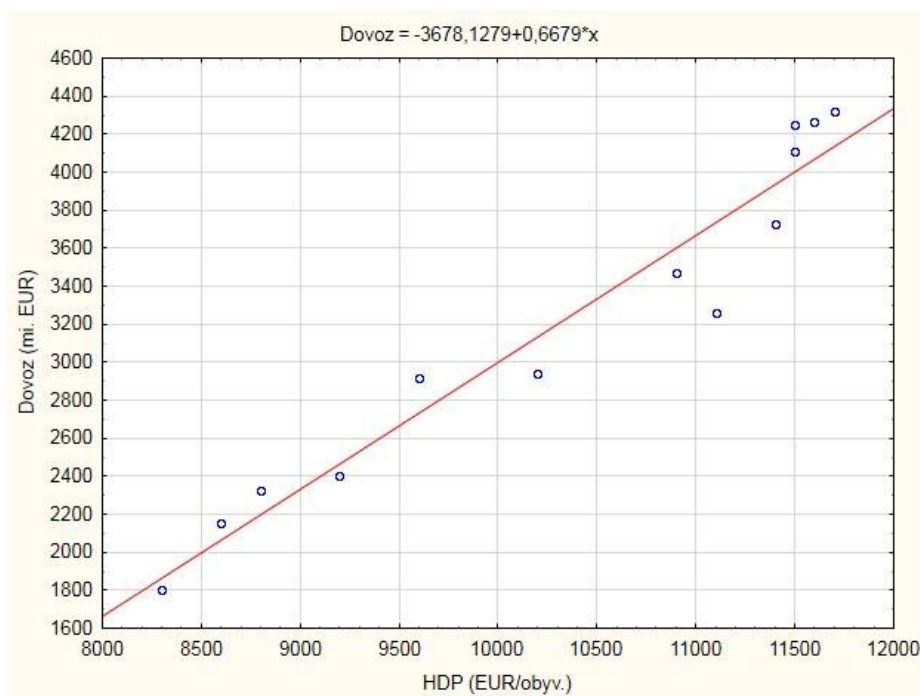
$$y = a + bx \rightarrow y = - 7480,59 + 1,03x$$

Na základě následujících výpočtů můžeme konstatovat, že pokud se HDP změní o jednotku, změní se v průměru vývoz zboží do Itálie o 1,03 jednotek.

8.2 Vliv reálného HDP České republiky na dovoz z Itálie

Následující graf zobrazuje závislost dovozu zboží z Itálie v mil. EUR a HDP České republiky v EUR/obyvatele. Použitá data jsou hodnoty daných ukazatelů v jednotlivých letech analyzovaného období 2000 – 2012.

Graf č. 15: Závislost dovozu zboží z Itálie na HDP České republiky

Zdroj: ČSÚ, EUROSTAT (vlastní výpočty)

Tabulka č. 19: Regresní analýza závislosti dovozu zboží z Itálie na HDP ČR

Statist.	Statistické shrnutí
	Hodnota
Vícenás. R	0,97094811
Vícenás. R2	0,94274023
Upravené R2	0,93753480
F(1,11)	181,1069
p	0,000000035510257
Sm. chyba odhadu	219,56575

Zdroj: ČSÚ, EUROSTAT (vlastní výpočty)

Z korelačního koeficientu $r = 0,971$ vyplývá, že závislost dovozu zboží z Itálie na HDP České republiky je velmi vysoká. Jelikož je koeficient determinace $r^2 = 0,943$ můžeme konstatovat, že z 94,3 % jsou změny v dovozu zboží z Itálie vyvolány změnami v HDP.

Tabulka č. 20: Výsledky regresní analýzy závislosti dovozu zboží z Itálie na HDP ČR

Výsledky regrese se závislou proměnnou : Dovoz R= ,97094811 R2= ,94274024 Upravené R2= ,93753480 F(1,11)=181,11 p<,00000 Směrod. chyba odhadu : 219,57						
N=13	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(11)	p-hodn.
Abs.člen			-3678,13	516,718	-7,1182	0,00001
HDP	0,97094	0,07214	0,67	0,0496	13,4576	0,00000

Zdroj: ČSÚ, EUROSTAT (vlastní výpočty)

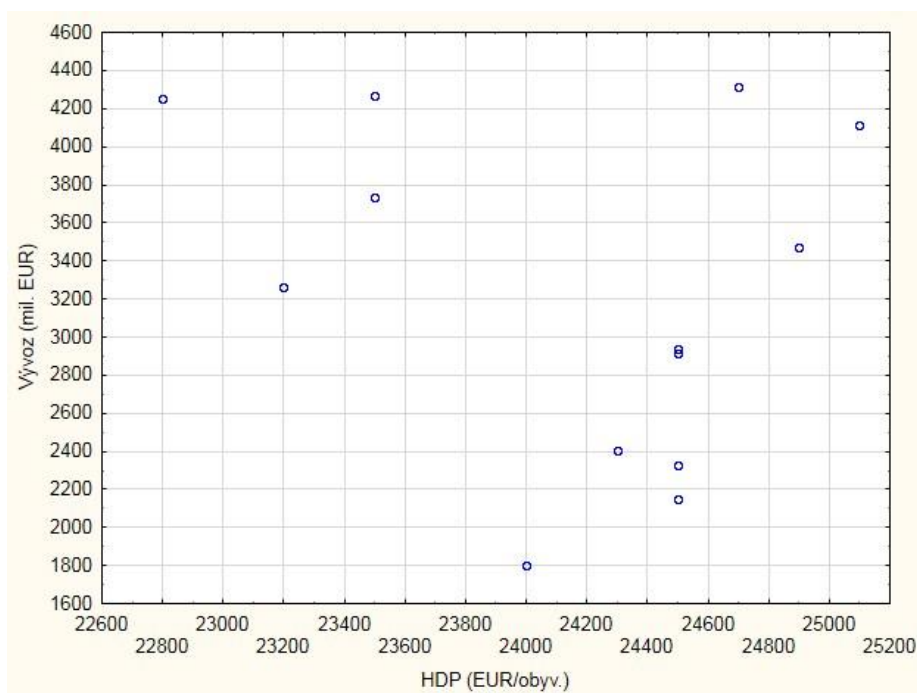
$$y = a + bx \rightarrow y = - 3678,13 + 0,67x$$

Na základě následujících výpočtů můžeme konstatovat, že pokud se HDP změní o jednotku, změní se v průměru dovoz zboží z Itálie o 0,67 jednotek.

8.3 Vliv reálného HDP Itálie na vývoz zboží do České republiky

Následující graf zobrazuje závislost vývozu zboží do České republiky v mil. EUR a reálného HDP v Itálii v EUR/obyvatele. Použitá data jsou hodnoty daných ukazatelů v jednotlivých letech analyzovaného období 2000 – 2012.

Graf č. 16: Závislost vývozu zboží do České republiky na HDP Itálie

Zdroj: ČSÚ, EUROSTAT (vlastní výpočty)

Z korelačního pole daného grafu vyplývá, že závislost vývozu zboží do České republiky na HDP Itálie je velmi slabá. Můžeme konstatovat, že změny ve vývozu zboží do České republiky úzce nesouvisí se změnami v HDP Itálie.

Tabulka č. 21: Regresní analýza závislosti vývozu zboží do ČR na HDP Itálie

Statist.	Statistické shrnutí
	Hodnota
Vícenás. R	0,21776366
Vícenás. R2	0,047421013
Upravené R2	-0,03917707
F(1,11)	0,54759884
p	0,47479835
Sm. chyba odhadu	895,55103

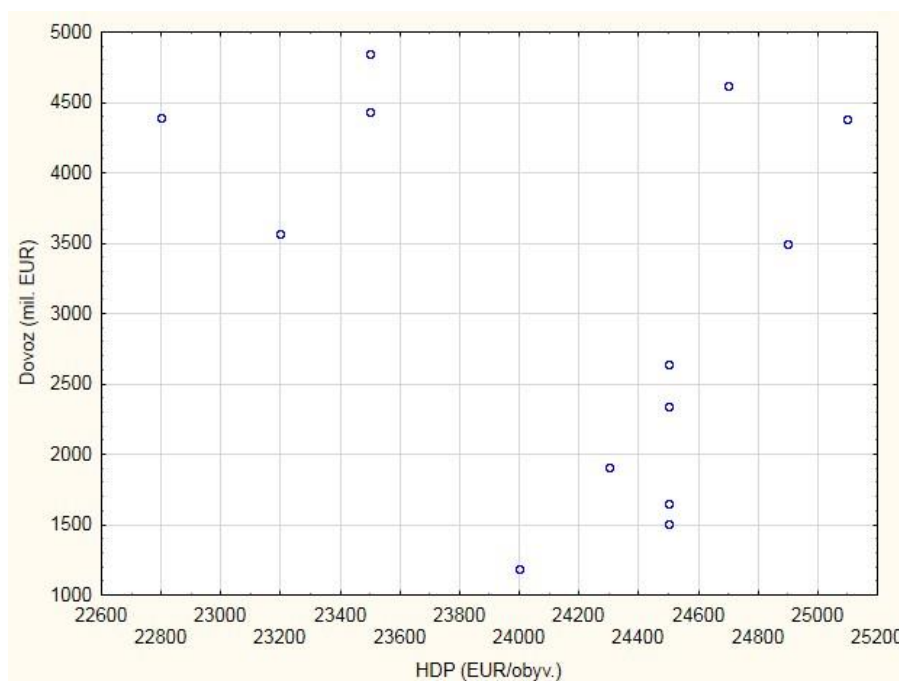
Zdroj: ČSÚ, EUROSTAT (vlastní výpočty)

Z korelačního koeficientu $r = 0,218$ rovněž vyplývá, že závislost vývozu zboží do České republiky na HDP Itálie je velmi slabá. Koeficient determinace r^2 je 0,047, můžeme tedy konstatovat, že pouze ze 4,7 % jsou změny ve vývozu zboží do České republiky vyvolány změnami v HDP Itálie.

8.4 Vliv reálného HDP Itálie na dovoz zboží z České republiky

Následující graf zobrazuje závislost dovozu zboží z České republiky v mil. EUR a reálného HDP v Itálii v EUR/obyvatele. Použitá data jsou hodnoty daných ukazatelů v jednotlivých letech analyzovaného období 2000 – 2012.

Graf č. 17: Závislost dovozu zboží z České republiky na HDP Itálie

Zdroj: ČSÚ, EUROSTAT (vlastní výpočty)

Z korelačního pole tohoto grafu vyplývá, že závislost dovozu zboží z České republiky na HDP Itálie je velmi slabá. Můžeme konstatovat, že změny v dovozu zboží z České republiky do Itálie přímo nesouvisí se změnami v HDP Itálie.

Tabulka č. 22: Regresní analýza závislosti dovozu zboží z ČR na HDP Itálie

Statist.	Statistické shnutí
	Hodnota
Vícenás. R	0,28881172
Vícenás. R ²	0,083412210
Upravené R ²	0,000086047966
F(1,11)	1,0010326
p	0,33856186
Sm. chyba odhadu	1331,674

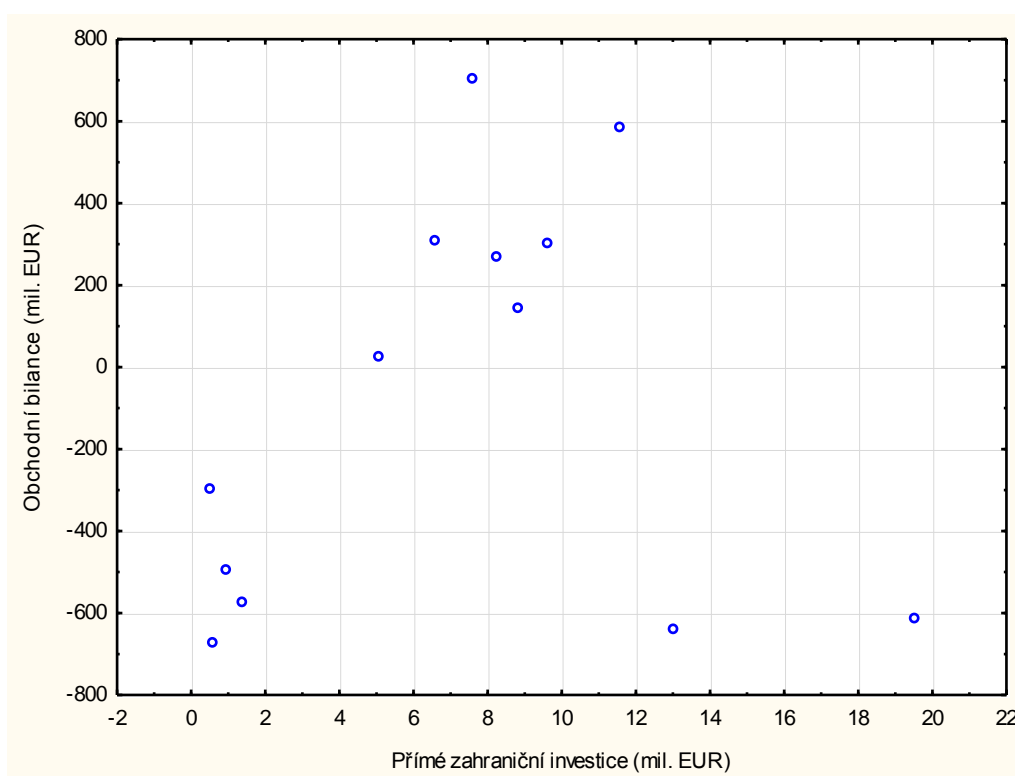
Zdroj: ČSÚ, EUROSTAT (vlastní výpočty)

Z korelačního koeficientu $r = 0,289$ také vyplývá, že závislost dovozu zboží z České republiky na HDP Itálie je velmi slabá. Koeficient determinace r^2 je 0,0834, můžeme tedy konstatovat, že pouze z 8,34 % jsou změny v dovozu zboží z České republiky do Itálie vyvolány změnami v HDP Itálie.

8.5 Vliv přímých zahraničních investic do Itálie na obchodní bilanci

Následující graf zobrazuje závislost přímých zahraničních investic, které byly uskutečněny Českou republikou v Itálii v jednotlivých letech období 2000 – 2012 a obchodní bilance České republiky s Itálií. Data jsou rovněž z jednotlivých let analyzovaného období.

Graf č. 18: Závislost obchodní bilance na přímých zahraničních investicích ČR do Itálie

Zdroj: ČSÚ, ČNB (vlastní výpočty)

Z korelačního pole tohoto grafu vyplývá, že závislost přímých zahraničních investic z ČR do Itálie a obchodní bilance je velmi slabá. Změny týkající se obchodní bilance nejsou vyvolány změnami v přímých zahraničních investicích do Itálie.

Tabulka č. 23: Regresní analýza závislosti obchodní bilance na přímých zahraničních investicích ČR do Itálie

Statist.	Statistické shnutí
	Hodnota
Vícenás. R	0,16019055
Vícenás. R ²	0,025661013
Upravené R ²	-0,062915257
F(1,11)	0,28970528
p	0,60113066
Sm. chyba odhadu	511,71584

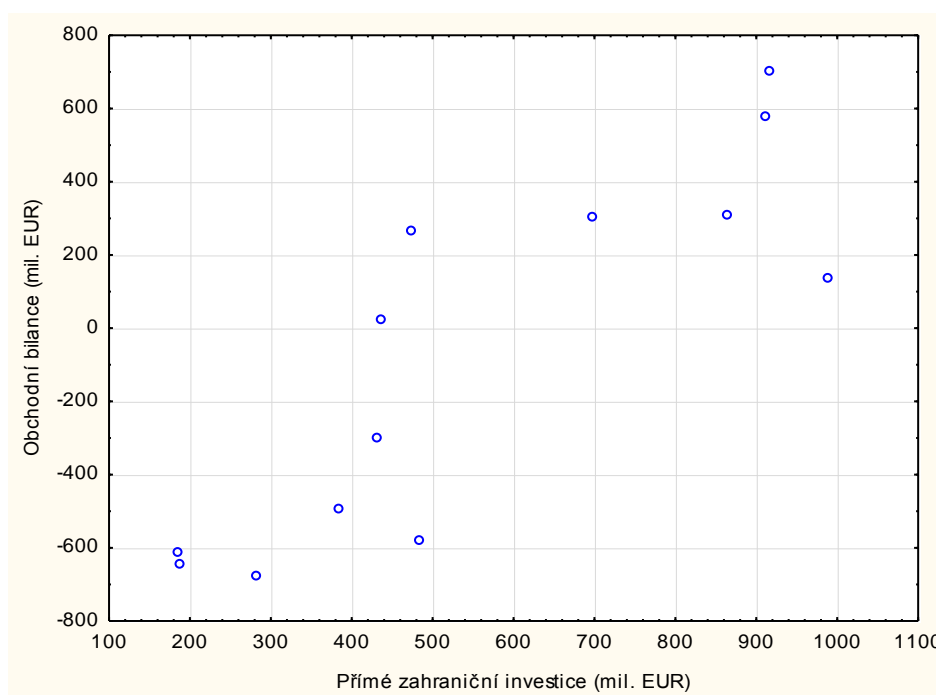
Zdroj: ČSÚ, ČNB (vlastní výpočty)

Z korelačního koeficientu $r = 0,16$ rovněž vyplývá, že závislost přímých zahraničních investic z ČR do Itálie a obchodní bilance je velmi slabá. Koeficient determinace r^2 je 0,026, můžeme tedy konstatovat, že pouze z 2,6 % jsou změny týkající se obchodní bilance vyvolány změnami v přímých zahraničních investicích do Itálie.

8.6 Vliv přímých zahraničních investic Itálie na obchodní bilanci

Následující graf zobrazuje závislost přímých zahraničních investic, které byly uskutečněny Itálií v České republice během jednotlivých let období 2000 – 2012 a obchodní bilance České republiky s Itálií. Data jsou rovněž z jednotlivých let analyzovaného období.

Graf č. 19: Závislost obchodní bilance na přímých zahraničních investicích Itálie do ČR

Zdroj: ČSÚ, ČNB (vlastní výpočty)

Tabulka č. 24: Regresní analýza závislosti obchodní bilance na přímých zahraničních investicích Itálie do ČR

Statist.	Statistické shnutí
	Hodnota
Vícenás. R	0,85100403
Vícenás. R ²	0,72420786
Upravené R ²	0,69913584
F(1,11)	28,885110
p	0,00022523837
Sm. chyba odhadu	272,24804

Zdroj: ČSÚ, ČNB (vlastní výpočty)

Z korelačního koeficientu $r = 0,851$ vyplývá, že závislost přímých zahraničních investic z ČR do Itálie a obchodní bilance je poměrně silná. Koeficient determinace r^2 je 0,724, můžeme tedy konstatovat, že ze 72,4 % jsou změny týkající se obchodní bilance vyvolány změnami v přímých zahraničních investicích do České republiky.

Tabulka č. 25: Výsledky regresní analýzy závislosti obchodní bilance na přímých zahraničních investicích Itálie do ČR

Výsledky regrese se závislou proměnnou : Obchodní bilance R= ,85100403 R2= ,72420786 Upravené R2= ,69913585 F(1,11)=28,885 p<,00023 Směrod. chyba odhadu : 272,25						
N=13	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(11)	p-hodn.
Abs.člen			-899,298	171,0123	-5,25868	0,000269
Investice	0,851004	0,158341	1,481	0,2756	5,37449	0,000229

Zdroj: ČSÚ, ČNB (vlastní výpočty)

$$y = a + bx \rightarrow y = - 899,298 + 1,48x$$

Na základě následujících výpočtů můžeme konstatovat, že pokud se přímé zahraniční investice Itálie změní o jednotku, změní se v průměru obchodní bilance o 1,48 jednotek.

9. Obchodní bilance ČR s Itálií

Následující tabulka obsahuje data týkající se vývoje obchodní bilance mezi Českou republikou a Itálií v letech 2000 – 2012. Tabulka obsahuje roční přírůstky příp. úbytky vyjádřené 1. diferencí v tis. EUR s jejich diferencemi, které popisují zpomalení příp. zrychlení vývoje rovněž v tis. EUR. Dalším údajem v tabulce je tempo růstu a jeho změny mezi jednotlivými lety vyjádřené v procentech.

Tabulka č. 26: Obchodní bilance mezi ČR a Itálií v letech 2000 – 2012

Rok	t	Obchodní bilance y_t (v tis. EUR)	1. diference (roční přírůstky, příp. úbytky v tis. EUR)	2. diference (zpomalení či zrychlení vývoje v tis. EUR)	Tempo růstu (v %)	Meziroční změny (v %)
2000	1	-613 113	-	-	-	-
2001	2	-642 703	-29 590	-	95,17	-
2002	3	-676 339	-33 636	-4 046	94,77	-0,41
2003	4	-494 246	182 093	215 729	126,92	32,16
2004	5	-576 965	-82 719	-264 812	83,26	-43,66
2005	6	-299 847	277 118	359 837	148,03	64,77
2006	7	25 867	325 714	48 596	208,63	60,60
2007	8	269 245	243 378	-82 336	1040,88	832,26
2008	9	303 026	33 781	-209 597	112,55	-928,34
2009	10	309 182	6 156	-27 625	102,03	-10,52
2010	11	704 840	395 658	389 502	227,97	125,94
2011	12	581 802	-123 038	-518 696	82,54	-145,43
2012	13	138 952	-442 850	-319 812	23,88	-58,66

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Průměrné tempo růstu vývozu zboží z České republiky do Evropské unie v období mezi lety 2000 – 2012 činilo 113 %, zatímco průměrné tempo růstu dovozu zboží z Itálie do České republiky bylo 108 %. Koeficient růstu vývozu byl vyšší než koeficient růstu dovozu, tudíž můžeme říci, že obchodní bilance vzájemného obchodu mezi Českou republikou a Itálií vykazovala celkově za analyzované období aktivní saldo.

Pokud budeme ale hodnotit obchodní bilanci z pohledu jednotlivých let, je patrné, že až do roku 2005 měla obchodní bilance pasivní saldo, jehož hodnota se ale s jednotlivými

lety postupně snižovala, až v roce 2006 dosáhla obchodní bilance aktivního salda. Tato výrazná změna byla způsobena především zvýšením vývozu komoditní skupiny strojů a dopravních prostředků, jejíž tempo růstu vývozu zdatně předstihlo tempo růstu dovozu.

Při hodnocení jednotlivých období, které byly v této práci již charakterizovány, v období před vstupem České republiky do Itálie docházelo k postupnému růstu pasivního salda obchodní výměny. Výjimkou byl rok 2003, kdy byla hodnota ročního přírůstku 182 093 tis. EUR a tempo růstu dosáhlo hodnoty 126,92 tis. EUR, příčinou tohoto obratu je především zvýšení vývozu komoditní skupiny strojů a dopravní prostředků.

V následujícím analyzovaném období, po vstupu České republiky do Evropské unie, se průměrné tempo růstu stále zvyšovalo a v roce 2007 dosáhlo rekordní hodnoty 1040,88 %, i zde je za zvýšení vývozu nejvíce zodpovědná komoditní skupina strojů a dopravních prostředků. Saldo obchodní bilance dosáhlo hodnoty 269 245 tis. EUR, oproti předchozímu roku došlo ke zvýšení téměř o celých 325 714 tis. EUR.

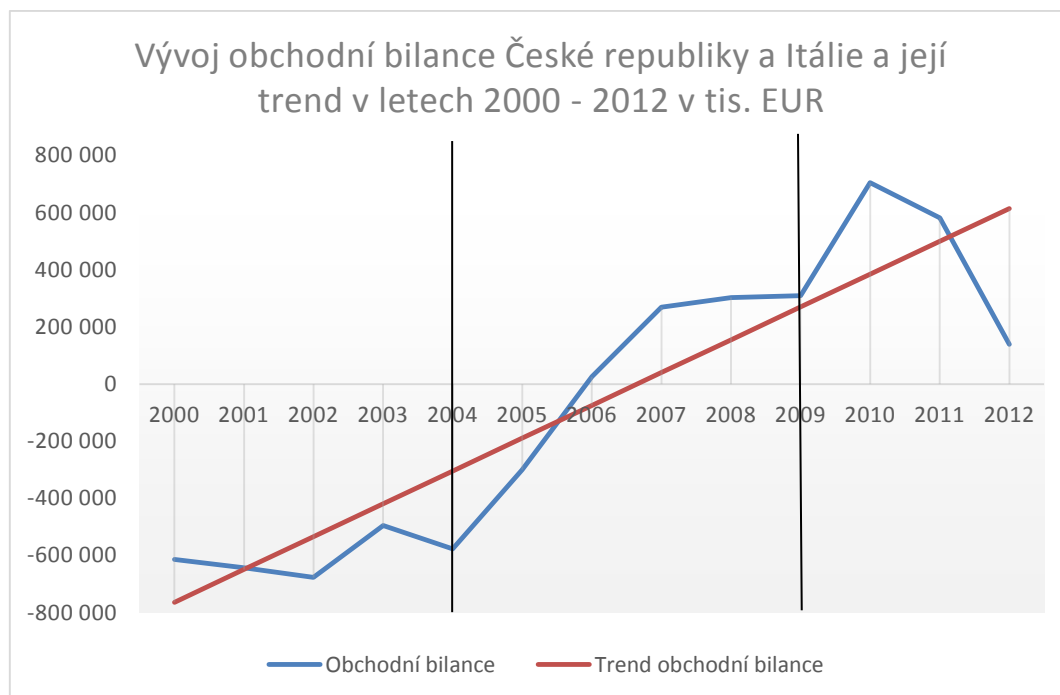
V posledním analyzovaném období, i přes světovou hospodářskou krizi a dluhovou krizi v eurozóně, zůstalo saldo zahraničního obchodu stále aktivní, i když tempo růstu se značně zpomalilo a začalo se snižovat, v roce 2012 mělo hodnotu pouhých 23,88 %. Tento rok došlo také k nejvyššímu ročnímu úbytku celých 442 850 tis. EUR, zatímco nejvyšší hodnoty ročního přírůstku došlo v roce 2010, kdy byla rekordní i hodnota aktivního salda obchodní bilance 704 840 tis. EUR a došlo ke zrychlení vývoje o 389 502 tis. EUR. Bohužel, jak již bylo výše zmíněno, v souvislosti s dluhovou krizí došlo na konci analyzovaného období k postupnému snižování salda obchodní bilance i tempa růstu.

Průměrný roční přírůstek obchodní bilance za sledované období činil 62 672 tis. EUR a průměrné tempo růstu bylo 195,55 %.

9.1 Trend obchodní bilance ČR s Itálií

Následující graf zobrazuje vývoj obchodní bilance mezi Českou republikou a Itálií v letech 2000 – 2012 v tis. EUR a lineární trendová funkce ilustruje trend daného vývoje.

Graf č. 20: Obchodní bilance ČR s Itálií a její trend v letech 2000 – 2012 v tis. EUR

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Výše zobrazená trendová funkce zachycuje trend vývoje obchodní bilance v letech 2000 – 2012 analyzovaný v předchozí kapitole. Jak je z uvedeného grafu patrné, v obchodní bilanci mezi Českou republikou a Itálií docházelo k několika výkyvům. V prvním analyzovaném období se obchodní bilance pohybovala spíše pod trendovou funkcí, ke zvratu ovšem došlo v následujícím období po vstupu České republiky do Evropské unie, kdy se bilance pohybovala značně nad trendem a vrcholu dosáhla v roce 2010, kdy hodnota obchodní bilance byla 704 840 tis. EUR.

Aplikací vzorce pro výpočet indexu determinace byla získána hodnota $I^2 = 0,811$, lze tedy konstatovat, že lineární trend je velmi vhodný pro modelování analyzované časové řady, jelikož jeho pomocí se podařilo vysvětlit 81,18 % celkového kolísání dané řady.

9.2 Porovnání vývoje obchodní bilance ČR s Itálií v jednotlivých obdobích

Následující tabulka obsahuje data týkající se vývoje obchodní bilance České republiky s Itálií, porovnání období před vstupem České republiky do Evropské unie (léta 2000 – 2003), období po vstupu České republiky do Evropské unie (léta 2004 – 2008) a období souvisejícího s celosvětovou ekonomickou krizí (léta 2009 – 2012). Tabulka obsahuje průměrné roční přírůstky příp. úbytky v tis. EUR a průměrné tempo růstu v jednotlivých obdobích vyjádřené v procentech.

Tabulka č. 27: Porovnání vývoje obchodní bilance ČR s Itálií v jednotlivých obdobích

Období	před vstupem do EU léta 2000 - 2003	po vstupu do EU léta 2004 - 2008	po propuknutí celosvětové krize léta 2009 - 2012
Obchodní bilance (v tis. EUR)	-2 426 401	-278 674	1 734 776
Průměrný roční přírůstek, příp. úbytek (v tis. EUR)	39 622,33	159 454,40	-41 018,50
Průměrné tempo růstu (v %)	- 6,93 %	- 14,93 %	- 23,40 %

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočty)

Z dané tabulky je patrné, že při porovnání obchodní bilance v jednotlivých obdobích je vidět velký rozdíl. Objem obchodní bilance před vstupem České republiky do Evropské unie vykazoval pasivní saldo zahraničního obchodu a to celých 2 426 401 tis. EUR. Bilance se průměrně ročně snižovala o 6,93 % a průměrný roční přírůstek byl 39 622,33 tis. EUR.

V jednotlivých letech prvního analyzovaného období let 2000 – 2003 vykazoval zahraniční obchod České republiky značný přírůstek na straně dovozu i vývozu. Jedinou výjimkou byl rok 2002, kdy došlo k patrnému poklesu tempa růstu vývozu zboží do Itálie, způsobenému rozsáhlými povodněmi, které zasáhly Českou republiku v létě tohoto roku. Hlavním nositelem pasivního salda obchodní bilance v roce 2002 byla rovněž i nejvýznamnější skupina celého analyzovaného období skupina strojů a dopravních prostředků. Další významnou skupinou, která hodnotově značně převyšovala ostatní, byly tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu a průmyslové spotřební zboží.

Po vstupu České republiky do Evropské unie došlo k výraznému zvýšení obchodní bilance, pasivní saldo kleslo na hodnotu -278 674 tis. EUR a průměrný roční přírůstek se zvýšil a dosáhl hodnoty 159 454,40 v tis. EUR. Z daného vývoje vyplývá, že vstup

České republiky do Evropské unie měl pozitivní vliv na vzájemný obchod mezi těmito zeměmi. Úroveň zahraničního obchodu byla i v druhém analyzovaném období determinována skupinami zboží, které výrazně přesahovaly hodnotový objem ostatních komoditních skupin. Těmito skupinami byly stroje a dopravní prostředky a tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu. Hodnotově nejslabší zbožovou skupinou byly živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky. Největší změna tohoto období týkající se obchodní bilance proběhla v letech 2005 – 2007, kdy zásluhou značného zvýšení vývozu skupiny strojů a dopravních prostředků došlo k výraznému snížení schodku obchodní bilance, který v roce 2006 dokonce přerostl v aktivum. V roce 2008 došlo k předstihu růstu vývozu zboží do Itálie před dovozem, což se odrazilo v pokračujícím mírném pozitivním vývoji obchodní bilance, ovšem i tak si obchodní bilance České republiky a Itálie udržela značný přebytek.

Vývoj obchodní bilance pokračoval i v následujícím období, kdy bilance dosáhla aktivního salda 1 734 776 tis. EUR, i když průměrný roční úbytek činil 41 018,50 tis. EUR a průměrně se ročně bilance snižovala o 23,40 %, což bylo zapříčiněno především celosvětovou krizí, jejíž počátky byly už patrné v roce 2008, ale naplno se krize projevila až v roce následujícím a dluhovou krizí v eurozóně z roku 2012. Česko-italský obchod i v posledních analyzovaných letech významně předurčovaly komoditní skupiny jako stroje a dopravní prostředky a tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu. Nezanedbatelný vliv měly ale také chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené. Za nejslabší komoditní skupiny můžeme považovat živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky, komodity a předměty jinde nezařazené a minerální paliva, maziva a příbuzné materiály.

Jak bylo řečeno výše, obchodní bilance České republiky a Itálie si již od roku 2006, kdy schodek obchodní bilance přerostl v aktivum, udržuje velmi dobrý přebytek, který se v letech 2006 – 2008 ještě zvyšoval. Ačkoliv v roce 2009 došlo k snížení tohoto přebytku, v roce následujícím začala jeho hodnota opětovně růst. Rozhodující vliv na daný vývoj měla stejně tak jako v předchozích letech komoditní skupina strojů a dopravních prostředků, jejíž přírůstek byl v roce 2010 jednoznačně nejvyšší.

V roce 2011 a 2012 došlo v souvislosti s vyšším nárůstem dovozu oproti vývozu k výraznému snížení aktivního salda obchodní bilance České republiky a Itálie. Tento vývoj byl opětovně zapříčiněn především komoditní skupinou strojů a dopravních prostředků, která zaznamenala v těchto letech největší meziroční zhoršení salda.

Závěr

V prvním analyzovaném období, před vstupem České republiky do Evropské unie, léta 2000 – 2003, docházelo jak k růstu vývozu zboží z České republiky do Itálie, tak i k růstu dovozu zboží z Itálie do České republiky. V tomto období se zvyšoval i podíl vývozu na celkovém českém vývozu zboží do zahraničí, výjimkou byl mírný pokles v roce 2002, kdy z důvodů rozsáhlých povodní došlo k poklesu tempa růstu vývozu zboží z České republiky do Itálie.

Nejvýznamnější komoditní skupinou pro toto období byla skupina strojů a dopravních prostředků, jejíž vývoz i dovoz měl převážně rostoucí charakter. Tato zbožová skupina byla ale rovněž hlavním nositelem pasivního salda obchodní bilance. Dalšími důležitými skupinami byly jak na straně vývozu, tak i na straně dovozu tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu a skupina průmyslové a spotřební zboží.

Již od prvního analyzovaného roku 2000 vykazovala obchodní bilance České republiky a Itálie pasivní saldo, jehož hodnota se ale s dalšími lety postupně snižovala v průměru o 6,93 %, což bylo způsobeno především růstem hodnoty vývozu u nejdůležitější komoditní skupiny vzájemného obchodu České republiky a Itálie, skupiny strojů a dopravních prostředků.

Po vstupu České republiky do Evropské unie došlo k zlepšení obchodních podmínek, odstranění bariér zahraničního obchodu značně usnadnilo zbožovou výměnu mezi Itálií a Českou republikou, což velmi příznivě ovlivnilo jak vývoz zboží do Itálie, kdy se jeho hodnota zvýšila o 433 948 tis. EUR, tak i dovoz, který zaznamenal zvýšení oproti roku předchozímu o 516 668 tis. EUR. Jelikož ale vstup České republiky do Evropské unie znamenal pro Českou republiku také lepší obchodní podmínky i s ostatními státy z Evropské unie, v roce 2005 došlo k poklesu vývozu zboží do Itálie. Po tomto výkyvu došlo k ustálení hodnot a vývoz a dovoz během let 2006 a 2007 opět vykazoval růstové hodnoty.

I pro toto analyzované období byly nejvýznamnějšími komoditními skupinami na straně vývozu i dovozu stroje a dopravní prostředky, tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu a průmyslové obchodní zboží, jejichž hodnoty v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie zaznamenaly značné zvýšení. To se pozitivně projevilo i na obchodní bilanci, kdy pasivní saldo kleslo na hodnotu -278 674 tis, EUR. Největší zásluhu na zlepšení obchodní bilance, která již v roce 2006 přerostla v aktivum, měla skupina strojů a dopravních prostředků, jejíž hodnoty značně převyšovaly skupiny ostatní, zatímco hodnotově nejslabší komoditní skupinou byly živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky.

První náznaky celosvětové hospodářské krize jsou patrné od roku 2008, kdy se dynamika vzájemného obchodu znatelně zpomalila. Pokles poptávky na českém i italském trhu vygradoval ale až v roce následujícím, kdy se krize projevila v plné míře. Tempo růstu vývozu i dovozu se zpomalilo téměř o rekordních 30 %. Navzdory všem dopadům celosvětové krize, došlo v roce 2010 a 2011 k následnému oživení ekonomiky obou států. Bohužel ale tento příznivý vývoj nebyl trvalý, roku 2012 došlo k opětovnému zhoršení hodnot vývozu i dovozu z důvodu dluhové krize v eurozóně. Jelikož Itálie byla hned druhým nejzadluženějším státem po Řecku, důsledky této krize znatelně ovlivnily vzájemný obchod analyzovaných států. Itálie musela omezit veškeré výdaje a snížit daně, což se znatelně projevilo jak na snížení podílu vývozu České republiky do této země, tak i na snížení podílu dovozu zboží z Itálie.

Během posledního analyzovaného období si skupina strojů a dopravních prostředků, která dosud reprezentovala hodnotově nejsilnější skupinu, obhájila své postavení ve vzájemném obchodu České republiky a Itálie. Dalšími skupinami, které předurčovaly významně česko-italský obchod, byly tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu a chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené, zatímco za jedny z nejslabších zbožových skupin můžeme považovat živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky, komodity a předměty jinde nezařazené a minerální paliva, maziva a příbuzné materiály.

Obchodní bilance si i přes nepříznivé události v roce 2009 udržuje již od roku 2006 aktivní saldo. Samozřejmě, že hospodářská krize se projevila na hodnotě obchodní bilance,

jejíž roční přírůstek byl pouhých 6 156 tis. EUR, ale daleko větší dopad na obchodní bilanci měla krize z roku 2012. Dluhová krize v eurozóně byla příčinou rekordního úbytku celých 442 850 tis. EUR. Rozhodující vliv na tento vývoj měla komoditní skupina strojů a dopravních prostředků, která zaznamenala v daném období největší meziroční zhoršení salda.

Při identifikaci nejvýznamnějších ekonomických faktorů ovlivňujících vzájemný obchod České republiky a Itálie byla prokázána nejvyšší závislost mezi HDP České republiky a vývozem zboží do Itálie, HDP České republiky a dovozem zboží z Itálie a další silná závislost byla zaznamenána mezi přímými zahraničními investicemi Itálie a obchodní bilancí České republiky s Itálií. Jelikož je pro Českou republiku Itálie jedním z hlavních obchodních partnerů, zatímco pro Itálii je Česká republika jen jedním z mnoha obchodních partnerů, tak je i vliv Itálie na zahraniční obchod České republiky daleko větší, než vliv České republiky na obchod Itálie.

Itálie je dlouhodobě jedním z nejvýznamnějších obchodních partnerů České republiky. Její pozice se ovšem z hlediska obratu zahraničního obchodu pomalu propadá. V roce 2003 byla Itálie v tomto ukazateli 4. největším obchodním partnerem České republiky. V roce 2012 klesla na 8. místo s obratem 8,6 miliardy EUR. Tedy je třeba zdůraznit, že zatímco v roce 2003 stačil na 4. místo obrat ve výši 4,3 miliardy EUR, v roce 2012 se česko-italský obchod s dvojnásobným obratem zařadil pouze na uvedené 8. místo.

Seznam použitých zdrojů

Literatura:

APPLEYARD, Dennis R. a Alfred J. FIELD. *International economics: payments, exchange rates, and macro policy*. 2nd ed. Chicago: Irwin, 1995. 288 s., ISBN 0-256-16192-5.

BENEŠ, Vlastislav, a kol. *Zahraniční obchod*. Praha: Grada Publishing, 2004. 328 s., ISBN 80-247-0558-3.

ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva a Božena PLCHOVÁ, a kol. *Zahraniční obchod*. Praha: Bankovní institut vysoká škola, a.s., 2007. 263 s. ISBN 978-80-7265-106-4.

FIALA, Petr. *Evropská unie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. 803 s., ISBN 80-7325-015-2.

FOJTÍKOVÁ, Lenka. *Zahraničně obchodní politika ČR: historie a současnost (1945-2008)*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2009. 246 s., Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-128-4.

HINDLS, Richard a kol. *Statistika pro ekonomy*. 7. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. 415 s., ISBN 80-86946-16-9.

JANATKA, František a kol. *Obchod v rámci Evropské unie a obchodní operace mimo členské země EU*. Praha: ASPI, 2004. 295 s., ISBN 80-7357-006-8.

JUREČKA, Václav a Ivana JÁNOŠÍKOVÁ. *Makroekonomie – základní kurs*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, 2010. 299 s., ISBN 978-80-248-2065-1.

KRUGMAN, Paul R. a Maurice OBSTFELD. *International economics: theory and policy*. 8th ed. Boston: Pearson, 2009. 706 s., Addison-Wesley series in economics. ISBN 978-0-321-55398-0.

PRACHAŘ, Jan. *Operace v zahraničním obchodě*. Kunovice: Evropský polytechnický institut, 2008. 203 s., 978-80-7314-137-0.

PRACHAŘ, Jan. *Zahraniční obchod I*. Kunovice: Evropský polytechnický institut, 2006. 174 s., ISBN 80-7314-094-2.

SEREGHYOVÁ, Jana. *Aktuálně a reálně uplatňované komparativní výhody středoevropských transformačních zemí*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2000. 68 s., ISBN 80-245-0068-X.

SVATOŠ, Miroslav a kol. *Zahraniční obchod: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 367 s., Expert. ISBN 978-80-247-2708-0.

SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2012. 105 s., ISBN: 978-80-213-1736-9.

ŠVARCOVÁ, Jena a kol. *Ekonomie - stručný přehled*. Zlín: CEED: 2011. 303 s., ISBN: 978-80-87301-01-2.

TICHÝ, Luboš. *Evropské právo*. Praha: C. H. Beck, 2006. 879 s., ISBN: 80-7179-430-9.

Elektronické zdroje:

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Přímé zahraniční investice* [online]. [cit. 2014-11-16].

Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/pzi/index.html.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Reálný HDP na obyvatele* [online]. [cit. 2014-11-16].

Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=tsdec100>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Statistika zahraničního obchodu* [online]. [cit. 2014-10-

28]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>.

INVESTOPEDIA. *Bilateral trade* [online]. [cit. 2014-11-06] Dostupné z:

<http://www.investopedia.com/terms/b/bilateral-trade.asp>.

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. *Bilaterální vztahy* [online]. [cit. 2014-08-18].

Dostupné z: <http://www.mzv.cz/file/72908/BilateralniVztahy.pdf>.

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. *Itálie* [online]. [cit. 2014-08-18]. Dostupné z:

http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/italie/ekonomika/obchodni_a_ekonomicka_spoluprace_s_cr.html.

MEJSTŘÍK, Michal. *Závěrečná zpráva podskupin Národní ekonomické rady vlády pro*

konkurenceschopnost a podporu podnikání [online]. [cit. 2014-11-01]. Dostupné z:

http://www.vlada.cz/assets/ppov/ekonomicka-rada/aktualne/NERV_Kapitola7.pdf.

CAMERA DI COMMERCIO E DELL'INDUSTRISA ITALO-CECA [online]. [cit. 2014-

11-09]. Dostupné z: <http://www.camic.cz/mainpage.tab.it.aspx>.

ITA. *Italian trade agency - statistiche* [online]. [cit. 2014-11-09]. Dostupné z:

http://www.ice.gov.it/statistiche/rapporto_ICE.htm.

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj vývozu z ČR do Itálie a dovozu z Itálie do ČR v tis. EUR	31
Graf č. 2: Vývoz z ČR do Itálie a jeho trend v letech 2000 – 2003 v tis. EUR	34
Graf č. 3: Vývoj podílu vývozu z ČR do Itálie a jeho trend v letech 2000 – 2003 (v %) ...	35
Graf č. 4: Dovož z Itálie do ČR a jeho trend v letech 2000 – 2003 v tis. EUR	38
Graf č. 5: Vývoj podílu dovozu z Itálie do ČR a jeho trend v letech 2000 – 2003 (v %) ...	39
Graf č. 6: Vývoz z ČR do Itálie a jeho trend v letech 2004 – 2008 v tis. EUR	42
Graf č. 7: Vývoj podílu vývozu z ČR do Itálie a jeho trend v letech 2004 – 2008 (v %) ...	43
Graf č. 8: Dovož z Itálie do ČR a jeho trend v letech 2004 – 2008 v tis. EUR	47
Graf č. 9: Vývoj podílu dovozu z Itálie do ČR a jeho trend v letech 2004 – 2008 (v %) ...	48
Graf č. 10: Vývoz z ČR do Itálie a jeho trend v letech 2009 – 2012 v tis. EUR	51
Graf č. 11: Vývoj podílu vývozu z ČR do Itálie a jeho trend v letech 2009 – 2012 (v %) .	52
Graf č. 12: Dovož z Itálie do ČR a jeho trend v letech 2009 – 2012 v tis. EUR	56
Graf č. 13: Vývoj podílu dovozu z Itálie do ČR a jeho trend v letech 2009 – 2012 (v %) .	57
Graf č. 14: Závislost vývozu zboží do Itálie na HDP České republiky	62
Graf č. 15: Závislost dovozu zboží z Itálie na HDP České republiky	63
Graf č. 16: Závislost vývozu zboží do České republiky na HDP Itálie	65
Graf č. 17: Závislost dovozu zboží z České republiky na HDP Itálie	67
Graf č. 18: Závislost obchodní bilance na přímých zahraničních investicích ČR do Itálie.	68
Graf č. 19: Závislost obchodní bilance na přímých zahraničních investicích Itálie do ČR.	70
Graf č. 20: Obchodní bilance ČR s Itálií a její trend v letech 2000 – 2012 v tis. EUR	74

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Třídy SITC	13
Tabulka č. 2: Základní smlouvy a dohody v hospodářské oblasti	23
Tabulka č. 3: Další dohody	24
Tabulka č. 4: Vývoz zboží z ČR do Itálie v letech 2000 – 2003	33
Tabulka č. 5: Komoditní struktura vývozu zboží z ČR do Itálie v letech 2000 – 2003.....	36
Tabulka č. 6: Dovoz zboží z Itálie do ČR v letech 2000 – 2003	37
Tabulka č. 7: Komoditní struktura dovozu zboží z Itálie do ČR v letech 2000 – 2003.....	40
Tabulka č. 8: Vývoz zboží z ČR do Itálie v letech 2004 – 2008	41
Tabulka č. 9: Komoditní struktura vývozu zboží z ČR do Itálie v letech 2004 – 2008.....	44
Tabulka č. 10: Dovoz zboží z Itálie do ČR v letech 2004 – 2008	45
Tabulka č. 11: Komoditní struktura dovozu zboží z Itálie do ČR v letech 2004 – 2008.....	49
Tabulka č. 12: Vývoz zboží z ČR do Itálie v letech 2009 – 2012	50
Tabulka č. 13: Komoditní struktura vývozu zboží z ČR do Itálie v letech 2009 – 2012.....	53
Tabulka č. 14: Dovoz zboží z Itálie do ČR v letech 2009 – 2012	54
Tabulka č. 15: Komoditní struktura dovozu zboží z Itálie do ČR v letech 2009 – 2012.....	58
Tabulka č. 16: Komparativní výhody vývozu z České republiky do Itálie	59
Tabulka č. 17: Regresní analýza závislosti vývozu zboží do Itálie na HDP ČR	62
Tabulka č. 18: Výsledky regresní analýzy závislosti vývozu zboží do Itálie na HDP ČR..	63
Tabulka č. 19: Regresní analýza závislosti dovozu zboží z Itálie na HDP ČR	64
Tabulka č. 20: Výsledky regresní analýzy závislosti dovozu zboží z Itálie na HDP ČR	64
Tabulka č. 21: Regresní analýza závislosti vývozu zboží do ČR na HDP Itálie	66
Tabulka č. 22: Regresní analýza závislosti dovozu zboží z ČR na HDP Itálie	67
Tabulka č. 23: Regresní analýza závislosti obchodní bilance na přímých zahraničních investicích ČR do Itálie.....	69
Tabulka č. 24: Regresní analýza závislosti obchodní bilance na přímých zahraničních investicích Itálie do ČR.....	70
Tabulka č. 25: Výsledky regresní analýzy závislosti obchodní bilance na přímých zahraničních investicích Itálie do ČR	71
Tabulka č. 26: Obchodní bilance mezi ČR a Itálií v letech 2000 – 2012	72
Tabulka č. 27: Porovnání vývoje obchodní bilance ČR s Itálií v jednotlivých obdobích ...	75

